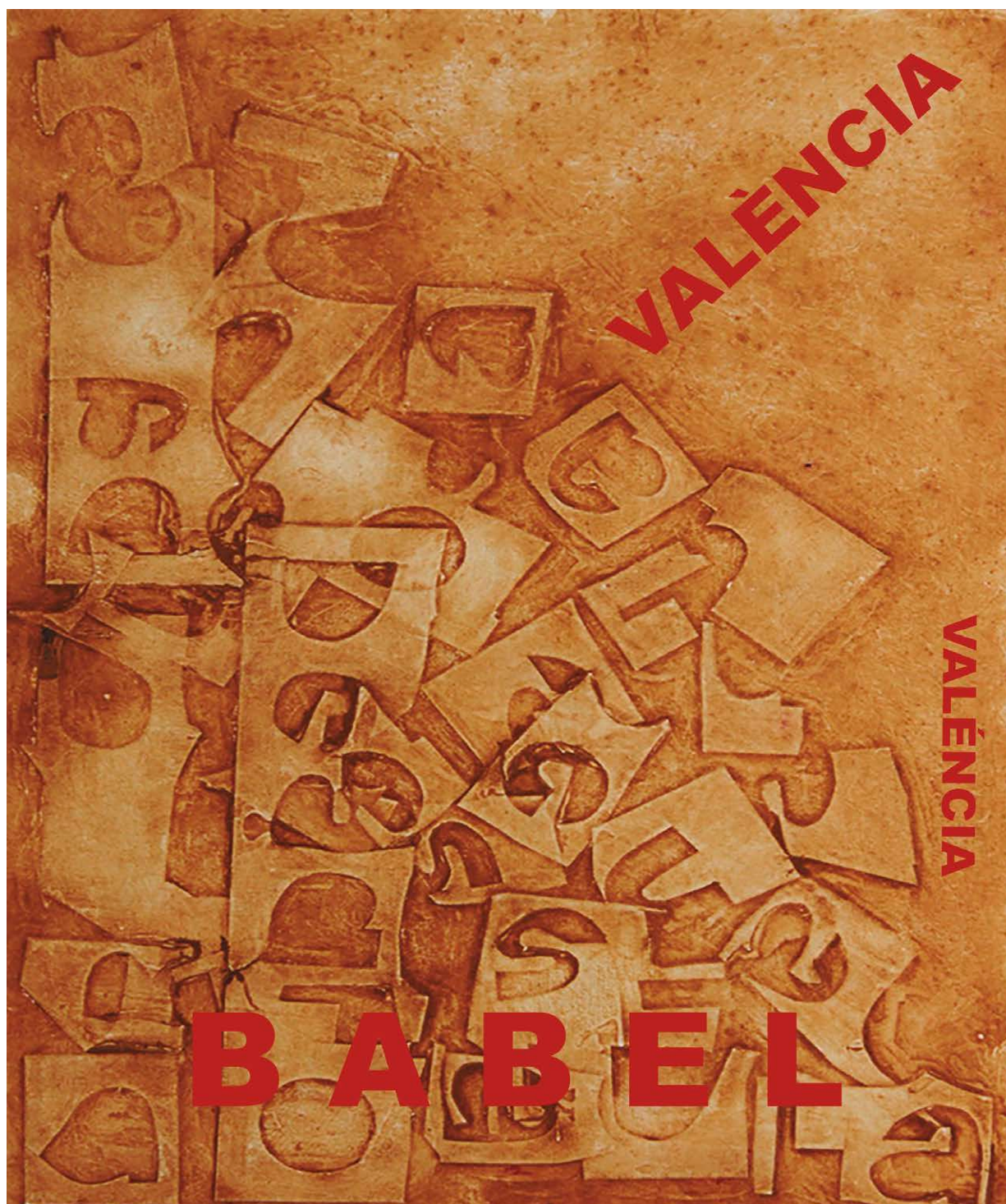

Celobert

Revista singular, local i de país

Contra la divisió, unitat i solidaritat

Marimurtríssim

FESTIVAL FAMILIAR BOTÀNIC

VISITES GUIADES • TALLERS FAMILIARS • MARKET DE PLANTES
RACÓ GASTRONÒMIC • WELCOME PACK • VISITA LLIURE

Descobriu la natura en família amb aquesta aventura botànica

🌸 DIUMENGE 10 DE MAIG
📍 JARDÍ BOTÀNIC MARIMURTRA
🕒 DE 9 H - 18 H

Reserva la teva entrada a:
marimurtra.cat/festival-familiar-marimurtrissim

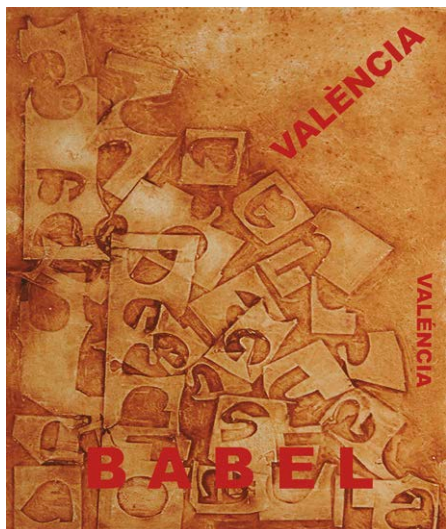
Organitza:

Carl Faust
FUNDACIÓ PRIVADA

SEGUEIX-NOS 📱

Autora: **Pepa Úbeda**

(Carcaixent, La Ribera Alta,
País Valencià, 1953)

Títol: *Cafarnaüms*

Collagraph sobre cartró, 42 x 59,4 cm
2011. Col·lecció particular.

El disseny és una crítica a la dreta valenciana (PP i VOX) per crear confusió —per això el mot “BABEL”— entre els parlants a fi d’aconseguir que tothom deixi de parlar el català. L’objectiu, doncs, no és pas lingüístic, sinó polític.

Segons la normativa acadèmica, el mot “València” s’escriu amb accent obert sobre la “è”. Tal com he escrit en sentit ascendent, positiu i amb lletres grosses. Tanmateix, els polítics “blaveros” han decidit que cal escriure’l amb la “é” tancada perquè, segons ells, és com la pronuncien els valencians. Per això l’he escrit en sentit descendent, negatiu i petit.

El títol de l’obra és *Cafarnaüm*, perquè son el caos i l’enfrontament allò que PP i VOX pretenen.

Pepa Úbeda,
il·lustradora i escriptora

De l’editor	4	Va de llibres	24
El símptoma		<i>Prometeu de mil maneres</i>	
Valor afegit	5	Torre de guaita	25
Jutges contra el català		Mallorca, entre la resiliència i l’anomalia: com són els nous parlants de català	
Ens ha deixat Josep Piera			
Medi ambient i ecologisme	7	Lletres	26
SOS: l’agonia del sector pesquer català		L’escriptor i poeta mallorquí Biel Mesquida guanya el 58è Premi d’Honor de les Lletres Catalanes	
Vila de Blanes	10	<i>Trast</i>	
Lliurament dels 62ns Premis Recvll de Literatura, on el jurat ha declarat desert el de periodisme			
Vila de Lloret - Digui digui	12	Va de llibres	28
Jordi Martínez i Albert Robert de TotsJunts		Parlem amb Etna Miró	
		<i>Amèlia de les Camèlies</i>	
D’aquí i d’allà	14	Salut	32
Gentil Puig		Polarització de la llum	
Vila de Lloret	16	Va de llibres	34
A Lloret, una primavera de pel·lícula		Les grandeses de la literatura rural i meditativa de Jon Fosse	
Natura	17	Tan sols és rock and roll (D.O. Girona)... però m’agrada	
Marimurtríssim 2026: Ciència, Natura i Família a la Costa Brava		<i>S’invoca joglaria</i>	
Vila de Tossa	18	La nota	37
Article per a la història de Tossa.		Més música a l’esperança	
Apunts prosopogràfics del periodisme		Música	38
Tens un E-Mail	21	Discs rescatats:	
Profitosa estada i convivència...		Toni Morlà - Amb sos peus en terra	
Lletres	22	Vescomtat de Cabrera	41
Carles Rebassa rep el Sant Jordi i Carré-Pons, el Premi Òmnium		11. Lloret de Mar, dels vescomtes de Girona-Cabrera fins a l’època contemporània	
Discurs de Carles Rebassa			

**Una llengua no mor perquè els que no la saben no l’aprenen,
una llengua mor perquè els que la saben no la parlen.**

El 23 d’abril, Diada de Sant Jordi, és una de les dates més emblemàtiques del nostre país. És la festa de la Cultura i el romanticisme, de compartir llibres i roses a celobert a totes les viles i ciutats de Catalunya. A Celobert volem participar d’aquesta Diada amb una edició més atent a les lletres, als llibres i amb un nou punt de llibre que podreu trobar a llibreries i quioscs. **A tots, feliç Diada!**

Celobert

Edició Costa Brava Sud
Noticiari i opinió de la vida quotidiana
Abril i maig 2026 | Núm. 245

Editor i director

Lluís Amat
639 082 976 | info@celobert.cat

Patrocinadors

Comptem amb el suport dels
anunciants d'aquesta edició

Disseny gràfic

Maria Àngels Maresma

Maquetació

Cantalozella

Col·laboradors

Aitor Roger, Bruna Solei,
Jordi Borràs, Guifré Ripoll,
Marina Garcia Carbonell,
Jaume Planas, Pol Ginesta,
Olga Casado, Alba Lupiáñez,
Josep Maria Guinart, Juan Rodríguez,
Pilar Armengol, Xavier Surís
i Idoia S. Garriga

Convidats

Salvador Cot, Joan Guerrero, Salvador
Montalt, Marimurtra, David Moré Aguirre,
Col·lectiu Audiovisual Studio,
Xavier Castillón, Carles Rebassa,
Miquel Callardo Esgleas, Nico Tomás,
Esther Martínez Arana, Anna Carreras
Aubets i Projecte Vescomtat de Cabrera

Fotografies

M. Assumpció Comas, Tomàs Solà,
Arxius Municipals i Ajuntament de
Blanes, Lloret i Tossa

Il·lustracions

Cesc, Leo Flores
i Teresa Ramos

Consell lingüístic

Anna Camps i Puig

www.celobert.cat

[@celobert.cat](https://twitter.com/celobert.cat)

Dipòsit legal

GI-1121-2003

Cap part d'aquesta publicació
pot ser reproduïda o difosa per
cap mitjà sense permís de l'editor

No tenim preu

DE L'EDITOR

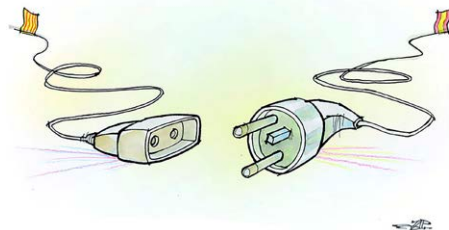
El síntoma

Probablement l'Estat espanyol sigui l'espai europeu on la paradoxa i la fractura entre una alta digitalització i un baix nivell d'educació permanent, pobresa cultural i anomia social, estigui provocant la societat de la ignorància més extensa d'Europa.

Als vells analfabets, s'hi han de sumar els nous, aquella població lectora i escriptora corrent, digitalitzada, més o menys culta, però que es troba limitada per manca d'acompanyament, en no poder processar, sense angoixa i estrès, l'actual i hiperbòlica allau d'informació i saber disponible. Ja fa temps que se'ns ven la societat de la informació, la tecnològica i la digital, però no el seu revers, la societat de la ignorància, la incultura i la desinformació (bé, aquesta sí, però de forma esbiaixada). No deixa de ser curiós que quatre ciutadans de l'Estat, dels quals tres són catalans (Antoni Brey, Gonçal Mayos i Marina Subirats), siguin capdavaners a Europa a advertir sobre aquest fenomen que avui, a Catalunya i a l'Estat, ja és una epidèmia, sobre la qual les institucions no saben/no contesten, i que les esquerres, com fan sempre amb tot el que sigui una patata calenta, amaguen sota la catifa tot i pagar un alt preu per fer-ho.

Avui, el camí cap a la ignorància augmenta perquè les seves connotacions negatives van desapareixent **amb tanta mediocritat política i tant programa escombraria de TV**. Uns, tot i tenir totes les facilitats per accedir al saber, en lloc d'estar estimulats, se n'aparten i fugen; altres, a través de la ignorància, pretenen guanyar-se la simpatia de tercers. Un clar exemple el tindriem en les noves generacions. Són les més formades, digitalment parlant, de la història, i són les que més fugen de la informació en general i, especialment, de la política. I com que són les que més se les ha induït a les xarxes socials, no cal dir què està passant. No cal buscar espantalls en el tecno-feudalisme o en l'extrema dreta. **Són les institucions i les generacions adultes les que hem sembrat el que ara veiem.**

En qualsevol cas, a creixents sectors de població, inicialment amb una certa cultura, la informació ja no els serveix. No és suficient per a aquest desafiament i opten per passar del coneixement a l'entreteniment, potser contaminats també per moltes tertúlies de TV i de ràdio, actes socials i culturals, fins i tot reunions polítiques, on prima la "xefla", l'acudit i la rialla. La conyeta, vaja. **El síntoma d'un analfabetisme volgut i culpable.** ■

Vull tenir aquí un record per en Rafa. Rafael Garcia Morales, ciutadà blanenc que ens ha deixat massa aviat. Vingut d'Almargen (Màlaga) on va néixer i créixer, i en arribar a Blanes va treballar en el món de la restauració... a l'Espanyol, a cal Kiku, amb voluntat de servei sempre i en català autodidacte, amb un tracte senzill i afable que feia que fos molt apreciat, no marginat, lluny del seu estimat Almargen.

Rafa, gràcies per ser i ser-hi! ■

Celobert, crear bellesa i dir la veritat

VALOR AFEGIT

Salvador Cot,
director del diari
digital *El Mon*

OPINIÓ

Jutges contra el català

“Es podrà prendre la temperatura al progressisme espanyol, a les esquerres madrilenyes que se suposa que són sensibles a la plurinacionalitat”

Fa temps que el sistema judicial espanyol ha entrat en guerra contra l'ensenyament en català. De fet, ho ha estat sempre. La novetat és que, d'ençà del procés independentista, **els jutges i magistrats se senten legitimats per exercir un paper d'avantguarda política contra el catalanisme**. Només ha calgut el recurs d'una fantasmagòrica –i monolingüística– Asambleja per una Escuela Bilingüe perquè el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) insisteixi a recordar que **el castellà ha de ser vehicular a l'escola catalana i que cal incrementar el percentatge d'aquesta llengua en l'ensenyament**.

El Govern ha intentat defugir el xoc polític al·legant que el decret qüestionat no ha arribat a entrar en vigor. Un fet que, probablement, retardi la fase més aguda del conflicte. Però **en els pròxims mesos s'hauran**

de pronunciar sobre l'escola catalana el Tribunal Suprem i, també, el Tribunal Constitucional. I és en aquest últim, amb majoria progressista, on es decidirà una part del futur lingüístic de Catalunya.

Hi ha un acord general sobre la davallada alarmant de l'ús del català a tots els nivells. Una situació totalment incompatible amb un hipotètic increment del castellà a les aules. Així que **és probable que calgui defensar el català al carrer i a les institucions, com s'ha fet –com s'ha pogut– des de fa tres segles llargs**. També en aquesta qüestió es podrà prendre la temperatura al progressisme espanyol, a les esquerres madrilenyes que se suposa que són prou sensibles a la plurinacionalitat com per merèixer que el catalanisme polític aposti per facilitar-los l'accés al poder. **Ho comprovarem aviat.** ■

VALOR AFEGIT

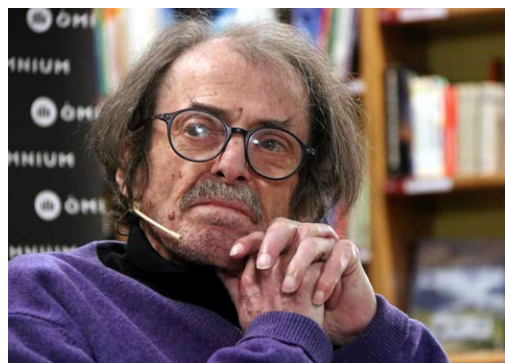
Lluís Amat,
editor

Ens ha deixat Josep Piera

El 6 d'abril, dilluns de Pasqua, al tancar aquesta edició del Celobert, entre lletres i llibres per un més participat i reivindicatiu Sant Jordi, varem saber la mort de **Josep Piera, l'escriptor i poeta que va saber transmetre la passió per la vida i la literatura**.

El poeta, narrador, assagista, articulista i traductor valencià, Josep Piera (Benio-

pa, Gandia, 1947), va morir als 78 anys. Es considerava sobretot poeta, però va deixar un grapat de llibres de prosa memorables, entre els quals hi ha **El cingle verd** (Destino, 1982) –amb el qual va guanyar el premi Josep Pla–, **Estiu grec** (Destino, 1985) i **Ací s'acaba tot** (Edicions 62, 1993), que la jove editorial Cap de Brot va reeditar en una versió corregida i ampliada. **El 2023 va rebre el 55è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, que atorga Òmnium Cultural**. En aquell moment va expressar el seu astorament per rebre el premi i com entenia la literatura: “Això d'escriure en nom de tots ho trobo d'una petulància extraordinària. Hom escriu del que sap, del que sent i d'ell mateix. Però això ha d'esdevenir compartible, simbòlic. Si no, als altres, què punyetes els pot interessar? Aquí és on entra la literatura, i jo soc un animal de paraules”, va assegurar. Josep, gràcies per haver estat... ■

Celobert, opinions solvents!

XIRINGUITO
TREUMAL
1971

Moments per gaudir el dia i la nit
www.calatreumal.com

CALA TREUMAL BLANES (GIRONA). TEL: 972 191 230 / INFO@CALATREUMAL.COM

Jordi Borràs,
Historiador

Flota pesquera
del Port de Blanes

Blanes: vila marinera. Aquesta associació o eslògan amb cert atractiu turístic, que tant es proclama des de diversos sectors, està clarament en perill. La llarga tradició pesquera de la nostra vila, sembla que pot, més aviat que tard, arribar a la seva fi, si no s'hi posa remei immediatament

Hi ha qui dirà que són precisament les vedes de l'UE les que preservaran la regeneració de les espècies i que tornaran l'esplendor als caladors... Però, malauradament el seu retrocés és quelcom més complex i s'ha d'analitzar des de múltiples factors i la imposició de condicions pràcticament draconianes en pot accelerar la seva desaparició, perquè potser quan aquestes espècies tornin a omplir l'ecosistema marí (cosa que està per veure) potser ja no queda cap vaixell de pesca. Evidentment, tot i que posarem el focus en la realitat local, aquesta es circumscriu en un context global, i tindrem en compte també el sector pesquer a Catalunya. Ja en el número 175 del Celobert vam fer un article analitzant la difícil situació d'aquell, però la veritat és que la tessitura s'ha agreujat molt.

Partim de l'última gran manifestació dels Pescadors catalans, el proppassat 19 de gener. què reivindiquen? És l'última oportunitat per salvar un sector en perill? Quins són els motius d'aquest mar de fons que corre el perill de convertir-se en un tsunami devastador?

És un sector clarament en recessió: si ens remetem a les dades podem veure com les

captures, el volum de negoci i la flota s'ha reduït a la meitat a Catalunya en els últims 25 anys i la Confraria de Blanes no n'és l'excepció,. Podem parlar d'una crisi de sobrepesca, de degradació dels ecosistemes marins, de falta també de relleu generacional. Són els pescadors els antagonistes de la pel·lícula?

La veritat és que aquest ofici és plenament conscient de la necessitat de preservar el medi marí, que és el mitjà del que viuen i treballen, tot i que aquest verb queda massa gros ateses les restriccions a les que els nostres pescadors estan sotmesos i que retroalimenten el seu retrocés: costa més guanyar-se la vida per la reducció de les captures i la pressió sobre el sector provoca que sigui un ofici poc atractiu pel jovent, tallant el relleu generacional necessari per preservar la professió. Molts armadors i patrons provenen de famílies pescadores i la majoria prefereixen vendre o desballestar l'embarcació.

Com em comenta en **Ferran Martínez**, el *Patró Major de la Confraria de Pescadors de Blanes*, tot i la duresa i la incertesa per a guanyar el jornal, el més fàcil és pescar, el que ho fa tan feixuc són les traves, la burocratització

i l'excessiva fiscalització a la que són sotmesos ... Oh, sorpresa, des de Brussel·les i des de Madrid. La viabilitat de la pesca com a sector econòmic depèn de l'existència de peix suficient i divers i també del fet que els pescadors s'hi puguin guanyar la vida, per tant, s'ha de protegir des de tots els àmbits, institucions incloses. I aquestes s'han convertit en el principal enemic del sector, com tot seguit explicarem.

Si mirem les dades quantitatives, pel que fa a la Confraria de Pescadors de Blanes ens farem una idea d'aquesta davallada: als anys 80 hi havia 26 barques d'arrossegament, 6 teranyines, 30 embarcacions de palangre i tremall, 10 de sonsos i 3 embarcacions petxineres. Ara, a principis del 2026 queden només 13 quillats, 6 teranyines, 13 embarcacions de palangre i tremall i 7 sonseres...

Pel que fa al volum de pesca anual i facturació, hem passat d'uns 12 milions d'euros cap a l'any 2010, als 7-8'5 milions per any en l'últim lustre. Tot i això, el port de Blanes encara és el primer port en quantitat de pesca de Girona, el tercer de Catalunya i el quart en facturació.

Com hem avançat abans les causes són múltiples i també es retroalimenten: Sobrepesca, degradació dels ecosistemes, pèrdua de la biodiversitat en són unes de les causes: l'alteració dels cicles reproductius, contaminació d'aqüífers i rius, presència de brossa i de metalls pesants com el mercuri, el cadmi i el plom, en el fons marí. A més, les depuradores i dessaladores també poden provocar la disminució de nutrients a l'aigua marina, i un augment de la salinitat de l'aigua. Evidentment, l'escalfament global que també afecta greument l'ecosistema marí.

Els pescadors han endegat iniciatives per a protegir el medi marí i que no han estat gaire publicidades: **Pesca Neta**, en la que fan neteja de brossa del fons marí, **Ecorest**, en el que agafen protegeixen i reintrodueixen espècies en perill, o el projecte **CRAM**, que salvaguarden a les tortugues.

A part, les embarcacions han invertit una gran quantitat de diners per a poder adequar-se a una legislació que els fiscalitza i els persegueix com si fossin sospitosos permanents. Els posen una càrrega bu-

Subhasta a la Llotja de Blanes

rocràtica absurda i un zel excessiu que desapareix quan el peix surt de l'àmbit del port. Per començar, les vedes, amb les que el sector hi està d'acord, cada cop són més restrictives i van canviant a pitjor, de vegades amb criteris aleatoris i mutants. Els limita els dies que poden treballar a l'any, però s'hi adapten descansant algun dia laboral a la setmana, tot i que no sempre hi ha una equitat justa amb els dies que sobren.

Des del punt de vista de la gestió pesquera, la mesura té una lògica clara: reduir l'esforç global per afavorir la recuperació dels estocs. Tanmateix, des del sector es percep com una restricció cada cop més severa i difícilment assumible. En els darrers anys, els dies autoritzats s'han reduït de manera progressiva, generant una sensació d'inestabilitat permanent. Planificar l'activitat econòmica esdevé complicat quan el calendari de feina depèn de decisions que sovint arriben tard o amb criteris considerats poc adaptats a la realitat propera.

Els pescadors denuncien que les mesures són, en alguns casos, excessivament rígides. Argumenten que no sempre es diferencia prou entre zones amb situacions biològiques diverses, ni entre embarcacions amb pràctiques més selectives i aquelles amb impactes majors. També critiquen que el Mediterrani, amb una pesca tradicional i flotes de dimensió mitjana o petita, no pot ser regulat amb els mateixos paràmetres que altres mars europeus o a l'Atlàntic, amb dinàmiques ben diferents.

A aquesta limitació de dies s'hi sumen restriccions tècniques sobre arts i malles, límits estrictes de captura i un sistema d'inspeccions intensiu, en el que destaca la implementació del **DEA** (Diari Electrònic de bord) Diversos professionals del sector expressen la sensació d'estar sotmesos a una vigilància cons-

La reconeguda gamba de Blanes

Aportem solucions per a un planeta més verd

tant, amb sancions que consideren desproporcionades per infraccions administratives menors. Aquesta percepció de pressió acumulada alimenta el malestar i la mobilització, ja que reclamen proporcionalitat, adaptació territorial i corresponsabilitat amb d'altres sectors que també impacten en el medi marí. La pregunta que plana sobre el debat és clara: pot existir una transició ecològica justa si el pes principal de l'ajust recau sobre un únic col·lectiu?

Com ens comenta en Ferran, són molt estrictes amb les inspeccions, a nivells que freguen la persecució i l'assetjament: Des del ministeri de Pesca, la Generalitat, la Guàrdia Civil, els Mossos, els rurals o el Seprona es poden presentar a registrar les captures, de forma improvisada: A més, estan obligats a complir amb tots els requisits de forma estricta, per exemple fins al punt que si els hi troben un paquet d'aspirines caducat no poden sortir a la mar. Quan surten a pescar, han de tenir un ordinador i obrir el programa, la **marea**, que els obliga a estar sempre connectats (a alta mar la cobertura és deficient) i localitzables i quan pesquen han de fer un càlcul precís del que han capturat, abans de vendre-ho. Penseu que els quillats poden pescar fins a més de 50 espècies diferents, doncs han de calcular-ho i entrar la quantitat que han estimat, amb un marge d'error del 10 %, si s'equivoquen cosa que pot passar freqüentment, poden ser sancionats. Imagineu-vos a un patró que està portant una barca, navegant sobre les onades i havent d'entrar les dades a un ordinador,... No poques vegades teclegen algun número més per error, o alguna coma mal posada,... Vinga. a corregir l'error d'una forma farragosa, poden posar-los una sanció retroactiva de fins a 2 mesos enrere... Els imposen les mateixes mesures que els pescadors que

Punt i final després d'un temporal

treballen a l'atlàntic, els qual estan dies a alta mar i pesquen només una espècie, per exemple. Això sí, sobre el peix que prové de fora d'Europa no hi ha cap tipus de control.

Si ja es una feina dura i incerta, pel que fa als guanys econòmics, afegeix aquestes càrregues i al requisit dels títols exigits per a poder treballar; per ser mariner calen uns 4 mesos de formació, mentre que els patrons tenen una formació contínua, ja que han de renovar els títols cada 5 anys. Perquè el treball sigui més rendible, les tripulacions cada cop són més reduïdes, fins al punt que en la pesca més tradicional majoritàriament hi treballa només el patró, de manera que quan aquest es jubila, la barca desapareix.

Si ens imaginem la situació de la pesca d'aquí a 5-10 anys, pot ser absolutament dramàtica. En Ferran em detalla la radiografia del perfil dels pescadors de Blanes, en el que més d'un 60% tenen més de 50 anys, en una feina amb coeficient reductor, que permet jubilar-se, si es tenen suficients anys cotitzats, entre els 58-60 anys. El seu pronòstic és que en els proper quinquenni pot reduir-se més del 50 % de la flota (en un 80-90% la de pesca artesanal).

La veritat és que la situació es troba en un punt crític. Caldria trobar l'equilibri entre la regeneració dels estocs marins i la preservació l'ofici de la pesca extractiva, no tan sols per les famílies que s'hi guanyen la vida, sinó també per l'intangible llegat cultural que ens pertany i que no pot desaparèixer ni caure en l'oblit. Es fa difícil d'imaginar la costa catalana sense barques de pesca, sense les quals desapareixerien les llotges i la venda de peix als ports. Sempre ens quedarà el Panga. ■

Blanes

Bruna Solei,
redacció

Lliurament dels 62ns Premis Recvll de Literatura, on el jurat ha declarat desert el de periodisme

D'esquerra a dreta:
Imma López-Pavia,
Josep Bécares,
Israel Clarà,
Enric Casurellas
i Elisenda Coll

Foto Aitor Roger/Recvll

Diumenge 8 de Març, Blanes ha estat la capital literària i cultural d'arreu del territori català a través de la 62a Festa de Lliurament dels Premis Recvll. Aquests Premis són els més veterans d'arreu de comarques gironines i, any rere any, continuen revalidant l'interès que desperten tant per a les joves promeses com entre els qui ja compten amb un llarg currículum d'èxits.

Aquest 2026 al palmarès dels **62ns Premis Recvll cal remarcar tres dades**. Una d'elles és que el jurat ha decidit declarar desert el Premi de Periodisme, on concorrien 6 treballs, i amb una dotació de 800€. L'altra és que al Premi de Teatre Josep Ametller hi va haver un empat a la votació i s'havia decidit concedir-lo ex-aequo per a dos autors, però finalment un d'ells ha renunciat. I la tercera és que el guanyador del Premi de Retrat Literari ja havia estat guardonat en una anterior edició dels Recvll a la mateixa categoria.

El jurat que ha triat les obres guanyadores en cinc de les sis categories dels Premis Recvll (Narració, Poesia, Teatre, Periodisme i Retrat Literari) l'han compostat Eloi Falguera, Josep Maria Fonalleras, Laura Masmiquel, Mònica Rabassa, Francesc Robert i Salvador Roca. Per la seva banda, al jurat del Premi de Cançó en Català hi són Josep Maria Guinart, Sue Gere, Xavi Pendón, Jordi Moli-

na (que s'ha estrenat com a jurat en aquesta edició) i Joan Vissi.

Premi de Narració Joaquim Ruyra

Dotació: 2.500 €

Imma López-Pavia (València)

Obra: De vides alienes

Nascuda a Llaneras de Ranes, una població del País Valencià a la comarca de La Costera, actualment està jubilada després que va exercir de professora de llengua i literatura. Ha conreat el relat breu i la narració, on ha obtingut el 1r premi de relat breu 'Maribel Vendrell Mendoza' de Carlet amb 'Estiu de silencis', o bé el 1r premi en 'Conta'm dona' de Catarroja amb 'L'afanadora de llibres'. D'altra banda, també ha estat guardonada amb diversos premis de poesia, i compta amb obra publicada tant en narració com en poesia.

Premi de Poesia Benet Ribas

Dotació: 2.000 €

Israel Clarà López (Badalona)

Obra: Espelma d'aigua

Va estudiar filosofia a la UAB i música al Conservatori del Liceu, especialitzant-se en piano, contrapunt i composició. També fou cofundador de l'Editorial Òmicron entre els anys 2004-2014. Ha traduït poetes del Renaixement com Dant, Petrarca o Lorenzo de' Medici, així com autors contemporanis. Pel que fa a la seva obra poètica més

◦ PATRIMONI ◦

recent, 'La fàl·lica ambició de les orquídes' ha obtingut el VII Premi Joan Guasp Vila de Consell; 'Icosaedre' li va valer el 49è Premi de Poesia Josep Ma López Pico i també ha guanyat el 46è Premi Jacint Verdaguer de Poesia de Calldetenes amb l'obra 'Uccello'. Israel Clarà, que ha pujat dalt de l'escenari acompanyat perquè és invident, tan sols durant els darrers mesos ha guanyat 13 premis.

Premi de Teatre Josep Ametller

Dotació: 2.000 €

Elisenda Coll Crespo (Terrassa)

Obra: Llum tremolosa, llum indòmita

Com a autora teatral va debutar l'any 2017 amb la companyia La Cítrica al Teatre Tantarantana amb l'obra 'Després de tu' (Living together apart), una 'dramedy' sobre una exparella forçada a compartir pis a la Barcelona actual. Seguidament van venir 'El millor per als nostres fills' (Tantarantana, 2019), 'Mentrestant tu i jo què fèiem' (Festival de Píndoles, 2019), 'Adrenalina' (Tantarantana, 2024), i 'Ballarines de peus plans' (Teatre Principal de Terrassa, 2025). És llicenciada en Periodisme per la UAB i part de la seva formació teatral l'ha obtingut fent cursos i seminaris a la Sala Beckett de Barcelona.

Premi de Retrat Literari Rafel Cornellà – Joaquim Abril. Dotació 800 €

Enric Casulleras i Ambròs (Taradell)

Obra: Joan Prim vist per Anselm Clavé

Professor a la Universitat de Vic i articulista, ha escrit a mitjans com El 9 Nou, Nació Digi-

tal, l'Avui, l'Ara, al suplement de La Vanguardia, així com al diari digital de Torí l'Indro. A la dècada dels anys 90 ja va guanyar el Premi Recvll amb un retrat literari sobre l'estadista François Mitterrand, i també va obtenir d'altres guardons, entre ells un Concurs de Microrelats organitzat pel diari Ara. Compta amb dos llibres publicats sobre divulgació d'economia, i un parell de relats seus són encara inèdits, així com una sèrie de vint biografies apòcrifes, relats de ficció basats en personatges reals. Un d'ells és el que ha presentat ha guanyat el Premi Recvll de Retrat Literari, que contraposa dues figures del segle XIX: la del militar i polític progressista català que va influenciar la política espanyola, Joan Prim, amb la del polític, compositor i escriptor català fundador del moviment coral a Catalunya i impulsor del moviment associatiu, Anselm Clavé.

Premi Cançó en Català

Dotació: 500 €

Josep Bécades Ferrés (Barcelona – Blanes). Cançó: Gràcies

Ha experimentat amb diversos formats musicals: concerts a duo, en solitari i amb bandes, creador d'espectacles i amb un disc publicat: 'Inconformista' l'any 2019. Fa tres anys va crear la Companyia la Diversa, amb dos joves amb diversitat funcional amb qui va fer diversos espectacles. Un any més tard va impulsar el projecte l'Art de Viure la Diferència per transmetre experiències des de la diversitat funcional. ■

Per a aquest Sant Jordi...

CARILLES DENTALS

de ceràmica

400€

20% dte. aplicat

Passeig de Dintre, 13 Blanes (17300) Tel. 87 202 85 19 www.viladental.com @viladental @vila_dental

QUIROMASAJE Y ESTÉTICA

ENNY

Benestar - Belleza - Salud

Tractaments corporals i facials
Massatges terapèutics
Fotodepilació
Fotorejuveniment
Manicura - Pedicura

972 35 33 82
c/ Josep Trueta, 3 · 17300 Blanes

PASTISSERIA · FORN DE PA · CAFETERIA

- Comunions
- Casaments
- Batejos
- Càterings

Tel. 972 33 39 50
Camí de Sant Pere del Bosc, 17 baixos · 17300 Blanes

VILA DE LLORET

Joan Guerrero,
periodista i comunicador

“La ciutadania s’alegra de que ens retrobem”

Després de presentar-se per separat a les eleccions del 2023. Junts Lloret i Tots per Lloret uneixen forces en un nou partit, TotsJunts. Dos dies després del seu acte de presentació, ens reunim amb els seus dos líders, Jordi Martínez (Lloret, 1972) i Albert Robert (Barcelona, 1984), per saber més sobre aquesta nova formació.

Jordi Martínez Puig i
Albert Robert Ribot

Com es va gestar aquesta unió?

Jordi Martínez: Va ser quan nosaltres vam sortir del Govern. Ja fa uns sis anys, Convergència i Unió es va separar en dos partits, i això també va afectar a Lloret. Vam decidir concórrer a les eleccions de 2023 per separat, i això ens va donar uns números que no imaginàvem. Junts vam entrar al govern, però vam veure ràpidament que la forma de treballar del PSC distava de la nostra, i al sortir del govern, ens vam acostar a Tots per Lloret i vam veure que, realment, teníem els mateixos interessos i desitjos per Lloret. A partir d'aquí, va ser molt senzill reconèixer l'error d'anar separats, i poder treballar junts. Volem el mateix pel poble.

Albert Robert: Vam cometre l'error de dividir-nos, però n'hem après, i l'experiència

d'estar a la oposició també ens permet veure com s'han de tractar els servidors públics, i ho denunciem constantment perquè a la oposició no se'ns tracta amb respecte. Amb en Jordi, ens coneixem de fa mil anys: ell era president local de Convergència i jo era el seu secretari i, per tant, ens vam entendre ben ràpid un cop ells van sortir de govern. Vam començar a acceptar tot el que havíem fet malament, i va ser senzill arribar a on som avui, a presentar Tots Junts.

Volen presentar una candidatura sòlida per les properes eleccions, però mentrestant, uniran forces a la oposició?

AR: Si, de fet ja fa temps que ho fem. Tenim la gran sort que els que som a l'oposició abans érem al govern, i vam forjar uns vincles. Som una oposició que treballa conjuntament, per

tal de ser més forts davant d'aquest govern dèbil, que té 8 regidors socialistes, son minoria, i depenen de Sumem Lloret. Nosaltres no som opció per negociar amb el govern actual, i ens dediquem a fer una oposició constructiva però alhora ferma contra la seva gestió.

JM: Quan vam sortir de govern, l'alcalde va cometre l'error de col·locar-nos al costat al ple. Som dos grups que s'entenen, i això ens facilita la feina. A més, que son un govern dèbil, en minoria. La oposició per part de les companyes de Sumem era molt radical, i va canviar quan li van oferir un càrrec a la seva líder, la senyora Torres. Des de llavors, només cal una trucada de l'alcalde cap a Barcelona per a que li diguin què ha de votar. Per nosaltres és difícil contrarrestar això, però volem fer sentir la nostra veu i tenim més força col·laborant plegats.

Quins son els eixos principals d'aquesta nova formació?

JM: Quan ens vam presentar a les darreres eleccions, n'hi havia tres. Primer, la neteja: hi havia un nou contracte de neteja i recollida d'escombraries, punt fonamental del programa del PSC, que segurament doblaria el preu als residents i comerços del poble, i a un any de les eleccions, no es tirarà endavant. Nosaltres estem treballant per elaborar un contracte digne, però que no dobli els preus. Segon, manteniment: Lloret no té un pla de manteniment preventiu. Som prop de Setmana Santa, i mig poble té els carrers en obres, és inadmissible. Hem de tenir un pla de manteniment programat durant els quatre anys. Tercer, seguretat: Tot i que l'Ajuntament diu que tot millora, ha pujat moltíssim la venda de drogues. Hem de reforçar la Policia Local i acordar convenis amb altres cossos de seguretat de l'Estat, i sobretot pressionar a la Generalitat per poder tenir una comissaria de Mossos a Lloret. A més, hem afegit tres eixos nous. Primer, el benestar: l'alcalde actual és el de "no deixem ningú enrere", però així ajudes als que ho necessiten, i als que no, i això s'ha de tallar, i ajudar a qui realment ho necessita. El segon és habitatge: a Lloret no hi ha ni pisos de lloguer ni de compra. En tres anys al govern, tot i que diuen que hi han treballat, no ho han fet. Hem

d'incrementar la borsa d'habitatge i parlar amb grans tenidors.

AR: També hi ha molts pisos per lloguer turístic sense llicència, i hi hem de posar èmfasi.

JM: El tercer punt és la mobilitat, que és un caos: En mobilitat externa, només s'han afegit rotondes en la carretera a Vidreres, i en mobilitat interna, el PSC vol tancar el passeig, i això no es pot fer sense alternatives. S'ha d'arreglar el passeig. Hem de pensar la mobilitat d'una forma que faciliti el transport de mercaderies i persones, que és important per fomentar el turisme, i millorar la circulació des d'urbanitzacions.

AR: Entenem que hem de redactar un programa electoral que sigui "diferent". Els polítics estem acostumats a prometre molt durant la campanya, però la realitat al dia a dia és que l'administració de Lloret és molt densa i, si no es tenen clars els objectius, és difícil aconseguir-los. Estem començant a treballar en el programa, però hem de tractar-lo per cada any natural. El 2027 segurament entrarem amb pressupostos pactats per PSC, Comuns i Sumem, però a partir de llavors, hem de poder explicar què farem cada any. Tenim l'experiència de govern.

Durant la presentació, van parlar sobre la voluntat de que TotsJunts sigui un projecte participatiu. Què faran per garantir-ho?

JM: Tenim molt clar que la ciutadania de Lloret ha de participar. A l'acte vam parlar des del cor; nosaltres no necessitem ser polítics, som aquí per ajudar i escoltar el poble. Vam voler que el poble ens preguntés, i nosaltres anéssim responent. Des de la oposició ja escoltem, reunint-nos amb associacions de veïns, i això volem que es traslladi a tots els àmbits de la població i la ciutadania.

AR: La reacció a la presentació es pot resumir en un "ja era hora". Vam provocar una divisió que no ens ha ajudat gens. Si haguéssim sumat els vots de Tots per Lloret i Junts, haguéssim tingut més vots i, per llei, més regidors que el PSC, però el passat ja està fet. La ciutadania s'alegra de que ens retrobem, i de que treballem plegats un altre cop, que construïm un projecte sòlid i amb molt de futur, i una alternativa real al govern actual. Hem de treballar per tenir més suport social que ells.

Com veuen el futur de Lloret? Com el veuen amb vostès al govern?

JM: Si continua el PSC, el veig molt negre. No escolten a la ciutadania, als empresaris ni als treballadors, i prenen decisions sense pensar en les conseqüències.

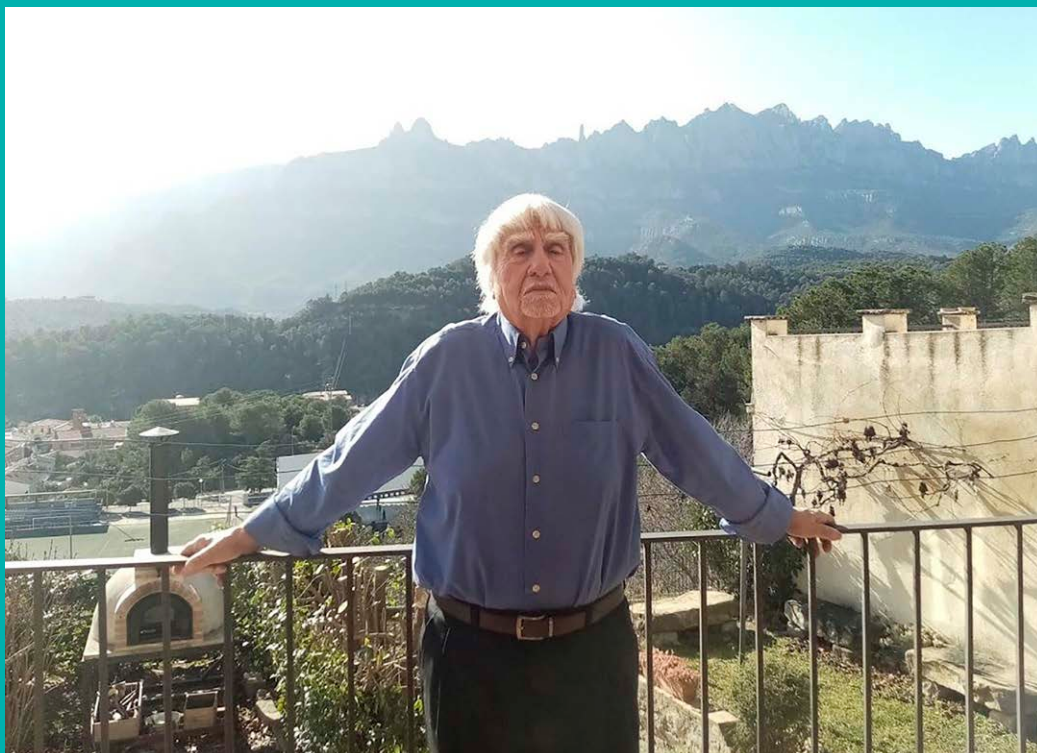
AR: La planificació és imprescindible en aquest ajuntament. La població es triplica a l'estiu, i hem d'estar preparats per això. Tenim clar que planificarem cada centim d'euro que entri en aquesta administració per millorar la qualitat de vida dels lloretencs i les lloretenques. ■

Idoia S.Garriga,
filòloga

GENTIL PUIG

Ens trobem en ple mes de les lletres i hem volgut parlar de llengua amb Gentil Puig. Professor honorari de les universitats autònomes de Barcelona i de Perpinyà. Doctor en Lingüística Romànica. Especialista en lingüística aplicada al coneixement de les llengües, sociolingüística, antropologia cultural i interculturalitat. Expert del Consell d'Europa en llengües minoritàries. Un home compromès amb el seu país i la seva llengua.

Ara mateix on viviu? Fa poc vau venir a Lloret de Mar a passar-hi un temps. Quina relació hi teniu, amb Lloret?

Fa uns 10 anys que visc a la Bretanya interior, prop del bosc de Brocéliande. No tinc cap lligam amb Lloret, però l'Adrià Llobet m'ha llogat un apartament on he passat dos mesos molt agradables amb el sol que no tinc a la Bretanya, i en un indret magnífic situat entre Sa Boadella, i els Jardins de Santa Clotilde.

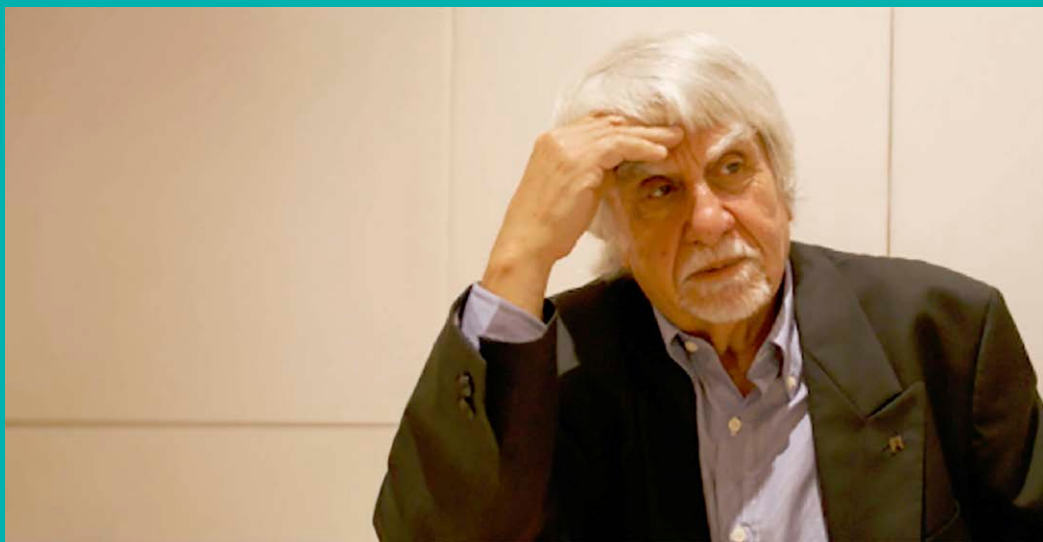
Teniu nombrosos escrits sobre l'ús de la llengua catalana, especialment a la Catalunya Nord. Quina és la situació actualment en aquella zona?

Efectivament. He tingut l'honor de ser membre actiu de la junta del Grup Català de Sociolingüística (GCS), al costat de Badia i Margarit, Aracil i Vallverdú, als anys vuitanta, i vàrem participar en l'elaboració tècnica de la Llei de Normalització Lingüística de 1983. He publicat bastants articles a la revista "Treballs" del GCS, he col·laborat amb

la Universitat de Perpinyà i he estat director de la revista literària Vallespir, l'única revista totalment escrita en català a la Catalunya del Nord. Això ja indica que França no defensa les llengües, que en diuen regionals. Només un 18% sap parlar el català, però com que els altres no el saben, acaben parlant francès.

Què es pot fer per millorar la salut del català en aquelles comarques? S'hi veu TV3, per exemple? Quin paper hi juguen, les escoles Bressola?

En diferents articles ja vaig proposar solucions per millorar-ne l'ús a l'escola, com l'obligació del seu ensenyament a tots els alumnes, sense cap mena d'èxit. Existeix una minoria catalanista molt activa, que es manifesta, que mira TV3 i que defensa la Bressola, però es tracta d'un 2 - 3%. La situació és molt crítica, gairebé desesperada i no sembla que hi hagi cap perspectiva d'evolució positiva. Fa gairebé mig segle que les Bressoles existeixen i no progressen, ni tam-

poc poden canviar la situació general. Però a Catalunya tenim en general la nostàlgia de les terres on va néixer la llengua i cultivem sempre aquest mite, com el d'Occitània.

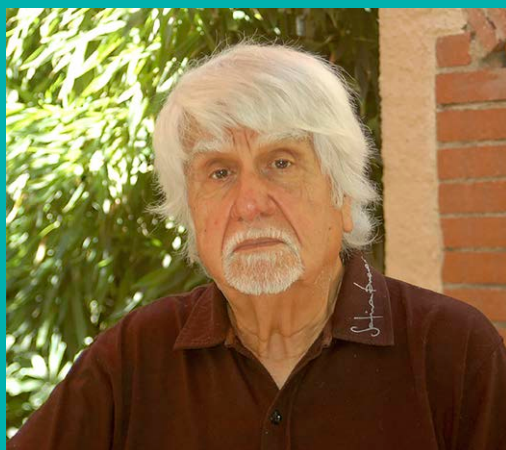
Vau ser el fundador d'un casal català al Vallespir. Què s'hi fa, concretament, en aquests casals?

No és exactament un casal, sinó el Centre Cultural Català del Vallespir (CCCV), creat el 2004, que encara existeix i que publica la revista Vallespir, de la qual he estat el primer director. Ara es troba mig paralitzada però continuen organitzant la Festa catalana del Vallespir, que cada octubre se celebra a Arles de Tec i en la qual participen moltes asso-

ciacions catalanes del Vallespir i algunes del Ripollès i de l'Alta Garrotxa. Uns intercanvis intercomarcals molt interessants.

El programa El Foraster, de TV3, els habitants de la Catalunya Nord van dir que se senten oblidats pels que vivim més avall de la frontera. La percepció és aquesta? Creieu que tenen raó?

La separació de la frontera estatal (del Tractat dels Pirineus de 1659) és més mental i política que no pas real i efectiva. De fet, ja no existeix des del punt de vista administratiu. La percepció dels seus habitants en general (atès que menys del 50% són originaris de la Catalunya del Nord, els altres són forasters de tota mena) és que es tracta per a ells d'un altre país i citen Espanya molt més que no pas Catalunya. Només alguns nord-catalans poden pensar que són oblidats pels seus "germans" de l'altra banda de la frontera. Aquest tema remet a la identitat complexa i contradictòria de molts nord-catalans, d'una banda, són ciutadans francesos, encara que no ho vulguin, i de l'altra, se senten i són d'origen i de cor catalans, com el gran escriptor rossellonès Josep Sebastià Pons (1886-1962). ■

ceigrup

blanes

Anselm Clavé 5 · 17300 BLANES
www.ceigrupblanes.com

Instagram Facebook YouTube @ceigrupblanes

MIRAMAR
— Blanes · Costa Brava —

PROPERA PROMOCIÓ DE 75 PISOS AMB VISTES AL MAR

Avinguda d'Europa, cantonada carrer de les Guilleries

MIRAMAR
Blanes · Costa Brava
Pisos d'obra nova
a partir de
275.000 €

Salvador Montalt,
comentarista cinematogràfic

Al Teatre de Lloret, durant aquests mesos d'abril i maig, el Cineclub Adler presenta una esplendorosa oferta cinematogràfica, amb títols clau d'aquesta temporada, com són l'aplaudida i premiada "El agente secreto", el nou i exitós film de Jim Jarmusch, el "fordià" document de José Luís Guerín sobre el barri de l'extraradi barceloní de Vallbona i, de la mà de FilmoXarxa, una pel·lícula a descobrir: la guardonada amb el prestigiós Jean Vigo, "Petite Solange", d'Axelle Ropert.

Les sessions, que sempre són en dijous i a les 20.30h, comencen el 16 d'abril, amb "El agente secreto" (Kleber Mendonça Filho, 2025), ficció sobre un mestre atrapat en l'agitació política dels últims anys de la dictadura militar brasilera, premiadíssima al Festival de Canes, als Globus d'Or, als Independent Spirit Awards, nominada a 4 Oscar (entre les quals, millors Pel·lícula, Actor i Pel·lícula Internacional) i als BAFTA... i que té en la interpretació de l'actor Wagner Moura el valor unànimament més destacat.

Serà el 30 d'abril que s'hi podrà assaborir novament l'eco que el cinema del mestre John Ford té en la personalíssima creativitat

del barceloní José Luís Guerín, que, amb "Historias del buen valle", documental guanyador del Premi Especial del Jurat del Festival de Sant Sebastià 2025, es mira sensiblement el barri de Vallbona com a gresol de gent molt diversa, d'orígens, cultures, costums i parles diferents.

La guanyadora del Lleó d'Or com a Millor Pel·lícula del Festival de Venècia, "Father mother sister brother" (Jim Jarmusch, 2025), amb un repartiment extraordinari, en què trobem Tom Waits, Adam Driver, Mayim Bialik, Charlotte Rampling, Cate Blanchett, Vicky Krieps... es podrà veure a Lloret **el 14 de maig**. Tracta del retrobament dels membres d'una família que, després d'anys sense veure's, es veuen forçats a enfrontar-se a tensions no resoltes i a reavaluar les seves tibants relacions amb uns pares emocionalment distants.

I finalment, **el 28 de maig**, sessió de FilmoXarxa, amb "Petite Solange" (Axelle Ropert, 2021) –subtitulada en català. Es tracta d'un sensible melodrama adolescent, el relat iniciàtic d'una nena a qui li toca fer-se gran just quan els seus pares deixen d'estimar-se. ■

SANT JORDI Dijous 23 d'abril

**Presentació del llibre
"QUIERO SER UN ROBOT"
de Teresa Ramos a la
Sala Infantil de la
Biblioteca de Blanes
a les 18:00h**

Biblioteca
Roberto Bolaño
Blanes

Marimurtríssim 2026: Ciència, Natura i Família a la Costa Brava

El proper **diumenge 10 de maig de 2026**, el **Jardí Botànic Marimurtra** de Blanes es convertirà en l'epicentre del **turisme familiar** amb una nova edició del **Marimurtríssim**. Aquesta jornada, plenament consolidada, convida a petits i grans a gaudir d'un entorn botànic privilegiat a través d'una proposta que combina el joc, l'aprenentatge i el respecte per la biodiversitat.

NOUS TALLERS I DIVULGACIÓ CIENTÍFICA

L'edició d'aquest any arriba amb una proposta d'activitats renovada, on destaquen tallers inèdits com el de **xocolata amb plantes i flors** i el de **formatges vegetals**. Aquestes experiències, guiades per experts, permeten una aproximació sensorial i creativa al món vegetal, seguint el llegat de recerca i coneixement que va iniciar Carl Faust fa més d'un segle.

Dins del **Racó de la Biodiversitat**, les famílies podran participar en la construcció de **caixes niu, hotels d'insectes i menjadores d'ocells**, que enguany incorporen nous dissenys i models millorats. Aquestes peces han estat concebudes sota una mirada pràctica i educativa, facilitant que cada família es converteixi en un agent actiu de conservació a casa seva.

Aquesta evolució de continguts està íntimament lligada als valors fundacionals del Jardí Botànic Marimurtra, que té com a eix vertebrador la **divulgació científica** i la conservació del medi ambient. A través d'aquestes **activitats familiars**, es pretén que els participants comprenguin la importància de la fauna local i com petits gestos, com col·locar un refugi adequat, poden afavorir l'equilibri de l'ecosistema. No es tracta només de fer una manualitat, sinó d'entendre el paper de cada espècie en el manteniment de la vida.

TALLERS BOTÀNICS: GASTRONOMIA I CREATIVITAT

Dins la programació de **nous tallers**, destaquen les propostes que vinculen la botànica

amb els nostres sentits, especialment el gust i el tacte.

- **Taller de xocolata amb plantes i flors:** Una activitat on les famílies aprendran tècniques per treballar la xocolata i com aromatitzar-la amb ingredients naturals del nostre entorn.
- **Taller de formatges vegetals:** Una proposta innovadora per descobrir com elaborar fermentats a base d'ametlles, ideal per a persones curioses o amb intoleràncies.
- **Manualitats botàniques:** Un espai per embrutar-se les mans creant bombes de llavors o atrapasomnis botànics amb materials orgànics.

Aquestes experiències guiades per experts, permeten una aproximació científica i creativa a les plantes, seguint el llegat de recerca i coneixement que va iniciar Carl Faust fa més d'un segle.

UNA EXPERIÈNCIA PER A TOTES LES EDATS

El Marimurtríssim està dissenyat com una jornada completa. L'entrada del festival inclou l'accés al Jardí, la participació en **un dels tallers**, una **visita guiada familiar** per descobrir la biodiversitat de Marimurtra i la **gimcana autònoma**. Aquesta darrera és una de les activitats més estimades, ja que permet recórrer el jardí al propi ritme resolent reptes botànics que desemboquen en un **sorteig final d'un fan familiar a les 14.30 h.**

Perquè l'experiència sigui total, el festival disposarà d'un **espai gastronòmic** amb productes de proximitat (com Cervesa Marina, Les Cabanyes i La Poma Verda) i un **market de plantes i viveristes**, reforçant la idea d'una jornada per inspirar-se i connectar amb la natura.

En definitiva, el Marimurtríssim 2026 és la cita imprescindible per a les famílies que busquen **activitats amb nens** de qualitat, on el rigor científic i la diversió es donen la mà en un dels jardins botànics més espectaculars d'Europa.

DADES CLAU DEL FESTIVAL

Data: diumenge 10 de maig de 2026.

Horari: de 9.00 h a 18.00 h.

Ubicació: Passeig de Carles Faust, 9, Blanes.

Tarifes: Adults 22 €, Infants (4-14 anys) 6 €, Menors de 4 anys gratuït.

Inclou: 1 taller/activitat, 1 visita guiada, gimcana autònoma i entrada al Jardí. ■

Article per a la història de Tossa. Apunts prosopogràfics del periodisme

No podem començar sense recordar les paraules de Joan Maragall Gorina (Barcelona, 1860-1911), autor d'un memorable article titulat "Excursió a Tossa", publicat en català prefabricà a *Il·lustració Catalana*, número 96, el 2 d'abril de 1905:

Si ara vos heu pensat que vos vaig a donar una relació com cal de l'excursió que férem a Tossa la primavera de l'any passat, vos aviso que vos emportareu un gros desengany. A l'Associació Excursionista se'n podrien ben poc refiar de mi. No heu pas vist home més totxo per a recordar el seguit d'un camí, els noms dels llocs i les distàncies, i totes aquelles coses que més interessa saber d'una població i dels seus contorns. Com a guia, no cal dir-ho, desgraciat del que es refiés de mi, perquè seria molt fàcil que passés la jornada marrant camins i donant voltes a un tros de contrada; i si a l'acostar-se el vespre s'il·lusionés a les envistes d'un poblat pensant que a l'últim arribem a on volíem, lo més segur fora que es deixaria caure al mateix lloc d'on hauria sortit al dematí. No: Déu no m'ha fet excursionista. Me plau molt córrer món amb la il·lusió de veure coses noves; però bado, un badar desesperat, i després no sé dar compte de res; només que estic cansat, i així que acluco els ulls a la nit, un paisatge confós per l'estil del que he travessat durant el dia, comença a oscil·lar fantàsticament en el meu sentit interior fins que m'adormo. I l'endemà i sempre més sols me'n resta un record de vida més intensa, però també més vaga que l'acostumada, un enriquiment purament intern de l'esperit; i, com a formes, unes quantes clapes netes, isolades, i generalment poc interessants per a ningú més, però que en mi permaneixen fortament gravades per tota la vida. Això i la il·lusió de l'excursió abans de fer-la, és tot lo que he tret del meu anar pel món, que tampoc ha sigut gaire.

Doncs, ara que ja esteu previnguts, m'explicaré tan bé com puga. Lo primer que recordo de l'excursió a Tossa és que la vaig fer amb companyia moltíssim bona, i que la sortida de Sant Feliu és per una pujada empedrada tan summament drete que ni sé com els matxos s'hi podien enfil·lar; i ara pensant-ho bé, fins me sembla que hi pujàrem a peu i que els matxos voltaren per una altra banda: però tampoc m'hi faig fort en això. Després recordo un bon camí pel bosc; però em sembla que no durà gaire, sinó que ben aviat se'ns presentà una costa de lo més terrible que jo hagi vist mai, amb unes penyes i

unes giragonses que tothom (coneixent-me de flac subjecte) m'aconsellà que pugés al matxo; i, com de fet, des d'aquell punt i hora, sols tinc record d'una llarga beatitud entre boscos; perquè jo crec que una de les més grans delícies que hi ha a la terra és anar per boscos i muntanyes al matí i a dalt d'un matxo. També tinc present que al meu costat, a peu, hi anà tot aquell tros un amic que ens estimem molt, i que parlàvem poc: només de tant en tant ens miràvem amb una gran alegria de trobar-nos junts per aquella purresa de muntanyes que tant haviem retret a ciutat molt temps enrere.

¡Ah! un nom estrany! El bosc del Federal.

Una visió de gran poder de branques i fulles, però molt espesses i barrejades... i flors. Veig una bella flor al peu d'una font: i no sé si abans o després, seguirem una estranya casa abandonada mig en runes.

Després... ¡ah! sí, una aparició clara, neta: l'ermita blanca de Sant Grau (fins me recordo del nom) al cim d'una muntanya.

¿Se veu lo mar des d'allà? Jo bé tinc esment d'haver vist una amplada de mar que espantava des d'una gran altura; i ara me recordo que poc abans, a l'altre costat havia vist molta terra; una plana mig confosa entre les boires i alguns pics nevats de la gran serra a l'altra banda...

Menjàrem i beguérem alegrement allà a Sant Grau: i em penso que de seguida empenquérem la confosa davallada. I ara diré els records que em resten de Tossa, que puguin tenir algun interès general. De primer recordo que és una gran satisfacció arribar a poblat a migdia sota el bat del sol amb el desig de trobar repòs i frescor per fora i per dintre. Després, jo m'havia afigurat Tossa un racó de món tot rònc i que la gent miraven als forasters amb mal ull i que amb prou feines els parlaven; i em vaig trobar amb un poble quiet, sí, dolçament quiet i retirat dintre una capsa de muntanyes, a la fresca vora del mar; però també molt endreçat, amb cases boniques, de gent que saben viure. ¡I la gent, Déu meu! d'un bon tracte, d'un compliment! però d'aquell compliment que surt del cor: que se vos emporten a casa, vos assenten a la bona taula, vos posen al bon llit, i no vos n'adoneu que ja vos han guanyat el cor: heu arribat al migdia, com a estrangers, i al vespre ja esteu en família, i a l'endemà dematí quan voleu marxar vos sentiu que heu

posat arrels i vos costa d'arrencar-les com si fugíssi de casa vostra.

Després, me recorda el mar que em semblà més bell que de costum, més clar i més pur al peu de les altes penyes fosques gegantament tallades, totes treballades de baumes i coves. I avançant sobre el mar veig alçar-se sa Vila Veya, com somni d'antigor entre muralles, merlets i torres en runes, i pels grans esvorancs se veu el mar tremolant a baix amorós en la platja fina. Això era cap al tard que ho vèiem, i jo sentia una mena d'esvaïment delitós com si visqués fora del temps en un món de visió. Aquells carrerons tan foscos entre muralles, i de tant en tant l'aparició clara del mar allà baix...

Després hi baixàrem a la dolça platja, i sentírem aquell harmoniós parlar dels pescadors que per tot hi fan sentir la s com ressò de l'etern fresseig de vents i ones que envolta la vida llur...

Després recordo que la major part dels companys partiren cap a Sant Feliu en una barca que s'allunyà lliscant pel mar crepuscular, apareixent i desapareixent entre les negres roques de la costa: i cada volta que tornaven a aparèixer, cada volta més lluny, nos tornàvem a signar l'adeu... Se perderen enllà, i es feu nit de pressa.

A l'endemà dematí em portaren a dalt d'una muntanya que el sol batia en les ginesteres totes enceses llançant una forta flaire damunt del mar d'un blau riquíssim, a baix a gran fondària, i immens fins a l'horitzó. Jo crec que mai més he vist tant de mar, ni tant de sol, ni he sentit tanta flaire de ginesta, que és la olor que més m'agrada...

Jo no sé què tenen les olors de la terra vora el mar que prenen tot seguit una alta transcendència!... Olor de pins a vora el mar, olor de ginesta a vora el mar ¿què teniu?... I per a mi Tossa resta una visió entre dues olors. Perquè molt temps abans d'anar-hi, un dia,

passejant amb un bon amic per la costa de Sant Feliu, des d'una punta m'assenyalà costa enllà i em digué: –Allí és Tossa. És bell anar-hi per mar– afegí –un matí de primavera que la olor dels romanins arriba endins del mar fins a la barca– I, jo mirant enllà aquelles penyes llunyanes, se m'encengué en el cor un gran desig d'anar a la vila amagada seguint la costa olorosa... I ara havia realitzat el gran desig; més no anant-hi per la mar, no, que la mar a mi no em vol, i si m'hi dono, m'entra tot seguit una forta mala gana... Sols podem aimar-nos bo i mirant-nos, la mar i jo, ella en son llit i jo en la platja. Un amor platònic.

I ara l'última sensació que m'endua de Tossa era la flaire de la ginesta llançada com encens sobre el mar blau... ¡Adeu entre olors, vila de Tossa!

Després, amb el bon amic que volgué restar amb mi la tarda abans, no sé pas com ens ho férem per a poder-nos arrencar al bon afecte que ens retenia; però havíem de marxar i marxàrem...

I encara em recordo que pel camí parlàvem d'en Vilallonga, el pintor fill de Tossa, el que sabia pintar les penyes i el mar de Tossa com volen ésser pintats, i que ens havia mig promès encontrar-nos-hi –aquella tarda, primera i única volta que l'hauré vist, en un jardí de la Bonanova, gravement amable i ple de sentit, amb una rosa fresca que tenia en les mans... No hi vingué a Tossa aquell dia: hi anà més tard a morir...

Ara ja no em puc recordar de res més. ■

Fisioteràpia i Estètica Avançada a Tossa de Mar

Cos Esvelt Tossa

cosesvelt.tossa

972340740

www.cosesvelt.net

Profitosa estada i convivència...

Col·lectiu Audiovisual Studio

Varsòvia, Polònia

Estem molt agraïts per l'oportunitat de presentar la nostra exposició a Catalunya. Va ser una experiència especial compartir els nostres treballs fotogràfics experimentals amb un nou públic i sentir tanta obertura i interès genuí. L'ambient íntim de **Tossa** va crear un entorn únic que va permetre una connexió més personal i centrada amb els espectadors. Ens va emocionar profundament la càlida acollida i les converses reflexives al llarg de l'exposició. Per a nosaltres no es tractava només de mostrar les nostres fotos, sinó també de crear un espai de diàleg i reflexió. Aquest projecte es va convertir en un intercanvi significatiu d'emocions, perspectives i enfocaments artístics. Experiències com aquesta ens recorden per què continuem experimentant i buscant dins de la nostra pràctica i ens donen recursos per avançar. També volem expressar el nostre sincer agraïment al **centre cultural local, a l'alcalde** i, especialment, a **Rasim Michaeli i Art Michaeli Gallery** pel suport, la cura i l'ajuda en l'organització d'aquesta exposició i a la **revista Celobert** que molt amablement en va fer ampli i vistós ressò. També

agraïm a tots els que han visitat l'exposició i han compartit aquesta experiència amb nosaltres. Esperem sincerament que aquesta no sigui l'última vegada que puguem compartir el nostre treball en un entorn tan acollidor i inspirador.

Ens agradaria poder mantenir aquesta llavor viva i convertir-la en noves col·laboracions, trobades i noves maneres d'entendre la fotografia com a llenguatge. Mentre preparam els pròxims passos del projecte, portem amb nosaltres les impressions, les interpretacions i fins i tot les preguntes que ens van compartir els visitants, perquè ens ajuden a veure el nostre treball des d'angles diferents. Ens impulsa especialment el record de la manera com l'art pot crear ponts: entre el que l'autor vol transmetre i el que cada persona hi descobreix. Creiem fermament que l'experimentació no acaba quan s'acaba l'exposició, sinó que continua en la nostra manera de mirar, de processar i de construir noves imatges.

Agraïm també la tasca de totes les persones que, d'una manera o altra, van contribuir perquè el recorregut fos fluid, acollidor i cuidat. Saber que hi havia una infraestructura amable darrere de cada detall ens va permetre centrar-nos plenament en el diàleg amb el públic. Continuarem treballant amb la mateixa curiositat, honestat i sensibilitat, i seguirem explorant formes visuals que posin en valor la nostra relació amb la memòria, el cos i l'espai. Gràcies, de nou, a tothom per fer possible aquesta experiència i per deixar-hi una petjada humana que perdura més enllà de les dates de l'exposició. ■

GIRONÈS I RODÉS, S.L.

Scs. de J. Gironès, S.A. · Fundada el 1962

Aigua · Gas · Electricitat · Climatització · Calefacció
Plaques solars · Domòtica · Manteniment industrial

Jaume I, 70 · 17300 Blanes · Tel. 972 330 660 · Fax: 972 351 820
info@gironesirodes.com

Farmàcia
Oms-Arias C.B.

C. Nou, 8 · Tel. 972 330 595
Blanes (Centre Vila)

Xavier Castellón,
periodista

Carles Rebassa rep el Sant Jordi i Carré-Pons, el Premi Òmnium

L'autor mallorquí Carles Rebassa (Palma, 1977), conegut fins ara sobretot com a poeta, ha rebut aquesta nit el 66è Premi Sant Jordi de novel·la (75.000 euros), per l'obra *Prome-teu de mil maneres*, el més destacat de la de la 75a Nit de les Lletres Catalanes, el nou format impulsat per Òmnium Cultural i l'Institut d'Estudis Catalans per substituir i ampliar la clàssica Nit de Santa Llúcia. A la gala, celebrada al Museu Nacional d'Art de Catalunya, també s'ha lliurat el Premi Òmnium a la Millor Novel·la de l'Any 2025 a Antònia Carré-Pons per *La gran família* (Club Editor).

En el mateix acte, el 46è Premi Muriel Casals de comunicació s'ha lliurat *ex aequo* al pòdcast *La contracoberta*, de Clàudia Rius, i el programa multiplataforma *Club Tàndem*, de Juliana Canet i Marina Porras; el 28è Premi Mercè Rodoreda de contes i narracions, a *Aquest serà el nostre pou*, de Marc Artigau i Queralt, i el 67è Carles Riba de poesia, a *Com les fulles*, de Jaume Coll Mariné.

El Premi Lo Somni al nou talent literari ha estat per a *Sorra*, de Cristina Genebat; el Premi Àngel Guimerà de literatura dramàtica, per a *La segona línia*, del també mallorquí Josep R. Cerdà, i el Premi Vinyeta Ficomic al millor còmic publicat en català el 2025, s'ha lliurat a Berta Cusó per *La conca dels àngels* (Pagès Editors).

Pel que fa a la literatura infantil i juvenil, el 63è Premi Folch i Torres s'ha lliurat a Víctor Borràs i Gasch, per *Animals que cauen del cel*, i el 52è Premi Joaquim Ruyra, a Alejandro Palomas, per *Una veritat*. A més, l'11è Premi PEN Català Montserrat Franquesa de traducció s'ha concedit a Ramon Monton per *Josep i els seus germans*, de Thomas Mann (Comanegra), i el 39è Premi Internacional J.B. Cendrós a l'historiador nord-americà Paul Freedman, per la seva llarga trajectòria dedicada a l'estudi de la Catalunya medieval. ■

Discurs de Carles Rebassa

“Hem de tenir una legislació que faci que el català sigui imprescindible per a viure als Països Catalans. Això, els virreis i els titelles que ens governen no ho faran possible mai”, ha dit.

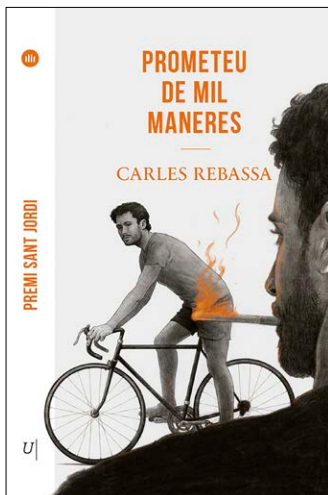

El poeta i novel·lista **Carles Rebassa** ha guanyat el **Premi Sant Jordi** amb **Prome-teu de mil maneres**, la seva segona novel·la després de *Eren ells*. El seu discurs d'agraïment fa vuit anys ja va ser reivindicatiu i contundent, però el d'enguany no ho ha estat menys. De fet, ha estat un dels moments més reivindicatius de la **Nit de les Lletres Catalanes**.

“Som aquí perquè tenim llengua, perquè tenim aquesta llengua. Si en tinguéssim una altra no hi seríem. Seríem altres coses, però no això i aquí. Ara i aquí. Sense llengua no hi ha ni país, ni llibres, ni projectes, ni rondalles, ni estratègies, ni res. Sense el català, nosaltres no hi som. La resta són mentides del temps

de la moixa coixa, i els nostres enemics ho saben des de fa molt de temps. Cal que ens defensem dels atacs continuats que rebem per ser qui som. El futur del català també depèn de nosaltres, però no tan sols de nosaltres. Ni discursos apocalíptics, ni mentides bilingüistes, ni racistes, ni franquistes que ens acusen de racistes, ni pactes autonòmics per la llengua. Hem de tenir una legislació que faci que el català sigui imprescindible per a viure als Països Catalans. Això, els virreis i els titelles que ens governen no ho faran possible mai. Tan sols ho podem fer possible nosaltres, si ens tornem a determinar com vam fer fa nou anys abans que porucs, mesells i traïdors ens deixessin amb el cul a l'aire.” ■

An advertisement for CanGallissà bookstore. On the left, a person wearing a grey apron with the CanGallissà logo is holding a stack of books. The books visible are 'GARCÍA MÁRQUEZ' (red cover), 'RAVETI' (orange cover), and 'DIA' (black cover). On the right, the CanGallissà logo (an open book icon) is above the text 'CanGallissà' in large black letters, followed by 'El teu Sant Jordi' in green and 'des de 1978' in black. Below this, the address 'Llibreria Gallissà. Plaça París, 1. Lloret de Mar' and the website 'www.llibreriagallissa.com' are listed.

Prometeu de mil maneres
 Autor: Carles Rebassa
 Editorial: Univers
 486 pàgines
 PVP: 24,90€

Prometeu de mil maneres

Celobert

L'escriptor mallorquí Carles Rebassa guanya el 66è Premi Sant Jordi de novel·la amb l'obra *Prometeu de mil maneres*. El jurat ha destacat la força narrativa del llibre i la complexitat de les relacions que hi apareixen.

El jurat, format per Maria Dasca, Manu- el Forcano, Marafei Lezem, Marcel Mauri, Maria Mercè Roca, Mercè Sarrias i Guillem Tarribas, ha valorat **“el llenguatge viu amb què s'explica una teranyina de relacions marcades pel poder, la mentida i el desig, complexes i enverinades”**.

Amb aquest guardó, Rebassa consolida una trajectòria literària reconeguda. L'autor ja va guanyar el Premi Carles Riba de poesia l'any 2018 i es converteix així en un dels pocs escriptors que han estat distingits amb dos

dels principals premis literaris de la literatura catalana.

La novel·la *Prometeu de mil maneres* presenta una història construïda a partir de diversos relats i registres narratius. Tal com ha explicat l'autor, el llibre combina diferents tipus de novel·la i articula diverses històries d'amor que es viuen de manera intensa i sovint obsessiva. A través d'aquestes històries, l'obra explora relacions marcades per fortes desigualtats socials i per dinàmiques de poder entre personatges que ocupen posicions molt diferents dins la societat. El personatge central de la novel·la és Prometeu, una figura que evoca el mite clàssic del tità que roba el foc als déus per donar-lo als humans. Segons Rebassa, aquest personatge simbolitza una voluntat de donar als altres que sovint acaba comportant un sacrifici personal.

La novel·la també ofereix el retrat d'una ciutat molt present en l'univers literari de l'autor: Palma. Rebassa descriu la capital mallorquina com un espai estimat però alhora ferit, que observa com una ciutat “colonitzada, destruïda i enfonsada”.

Amb *Prometeu de mil maneres*, Carles Rebassa construeix una obra ambiciosa que combina reflexió social, relacions humanes complexes i una mirada crítica sobre la ciutat i el temps que li ha tocat viure. ■

Enganxats als llibres!

Llibreria Ça Trencada

C/Roig i Jalpí, 10,
 17300 Blanes Tel. 972 35 51 67

MALLORCA, ENTRE LA RESILIÈNCIA I L'ANOMALIA: COM SÓN ELS NOUS PARLANTS DE CATALÀ

Miquel Gallardo Esgleas, graduat en Llengua i literatura catalanes

Quan parlem de llengua, sovint ens centrem en les agressions lingüístiques o ens lamentem de qui, vivint entre nosaltres, no fa el pas d'aprendre-la. Aquest article, però, posa el foc en la direcció inversa: en la gent nouvinguda que aprèn català. Per què ho fan? Quines dificultats troben?

Per a un lector de la Selva o del Maresme, la realitat sociolingüística de Mallorca se sol percebre a través d'un prisma distorsionat. Sovint, des del Principat, es veu l'illa com un territori on la substitució lingüística és un procés irreversible, fruit de la pressió turística, de dirigents polítics hostils i d'una demografia tensionada. És una realitat evident, però potser no tan allunyada de la de molts punts del litoral català. Tanmateix, aquesta visió ignora un fenomen determinant per al futur de l'idioma: el paper dels nous parlants. Aquests individus, que adopten el català en l'edat adulta, són el termòmetre real de la salut de la llengua a Mallorca.

Com a blanenc que fa gairebé vint anys que viu a l'illa, vaig decidir centrar el meu Treball de Final de Grau (UOC) en aquest col·lectiu. Mitjançant una metodologia qualitativa, vaig entrevistar perfils procedents de l'Àfrica subsahariana, l'Europa de l'Est, Sud-amèrica i la Unió Europea. La recerca revela una Mallorca que troba en el català una eina de cohesió social inesperada.

L'ADOPCIÓ LINGÜÍSTICA: MÉS ENLLÀ DE LA NORMATIVA

Un dels resultats més significatius és la desmitificació de la titulació com a únic motor d'aprenentatge. Tot i que el marc legal i els certificats són la porta d'entrada, el pas del "saber" al "parlar" —la muda lingüística— respon a factors de legitimitat i pertinença. Els nous catalanoparlants no busquen només una competència funcional; volen ser reconeguts com a membres de ple dret d'una societat que, en molts àmbits de proximitat, funciona en català.

L'estudi demostra que l'aprenentatge és, sovint, una estratègia de resistència davant la guetització. Persones com la Fanta (Mali) o la Diona (Romania) identifiquen la llengua com el vehicle que els permet saltar la barrera de "l'immigrant" per passar a ser "el veí". El català atorga una plusvàlua social que el castellà, pel seu caràcter de llengua franca global, no sempre ofereix en els contextos de quotidianitat a l'illa.

LA BARRERA DE LES IDEOLOGIES DELS NADIS

L'estudi també assenyala una paradoxa punyent: la dificultat del parlant nadiu per mantenir la llengua davant l'altre. Un dels obstacles principals que relaten els entrevistats és la convergència lingüística al castellà per part dels mallorquins.

Aquest fenomen, basat en la "submissió lingüística" o en un concepte erroni de cortesia, actua com un mecanisme d'exclusió: al nou parlant se li nega l'oportunitat d'interaccionar en la llengua que s'esforça a aprendre.

Aquest "mur d'hospitalitat mal entesa" és una de les troballes més crítiques del treball, i és una realitat fàcilment identificable també a la Selva marítima. Els nous parlants sovint han de reivindicar el seu dret a parlar en català, demanant explícitament als nadius que no canviïn d'idioma. La pervivència de la llengua no depèn tant de la voluntat dels nouvinguts —que és sorprenentment alta— com de la capacitat dels propis catalanoparlants per trencar prejudicis i mantenir l'idioma en qualsevol interacció.

CONCLUSIONS PER A UNA MIRADA DES DE BLANES

Mallorca no és un miratge de pèrdua lingüística, sinó un laboratori viu de resiliència. Els nous parlants estan despolititzant l'ús de la llengua; per a ells, el català no és una arma de confrontació, sinó un codi de respecte i d'integració afectiva. Són persones que han triat la llengua per honestat vital. En conclusió, el futur del català no es jugarà només a les institucions, sinó a les barres dels bars, als mercats i a les places. La tasca del nadiu és senzilla però exigent: reconèixer l'altre com a interlocutor vàlid. Si Mallorca aconsegueix que un nouvingut se senti "de la terra" a través de la paraula, la llengua seguirà sent el pal de paller de la nostra identitat compartida, de Salses a Guardamar i de Fraga a Maó, passant, per descomptat, per Blanes. ■

Podeu consultar l'estudi complet al Repositori de la UOC:
<https://hdl.handle.net/10609/146209>

L'escriptor i poeta mallorquí Biel Mesquida guanya el 58è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes

L'escriptor i poeta mallorquí Biel Mesquida (Castelló, 1947) ha guanyat aquest dijous dia 19 de Març el 58è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. L'autor ha estat reconegut per Òmnium Cultural per ser **"un creador verbal que ha desenvolupat tots els gèneres (poesia, novel·la, obra teatral, article periodístic i crítica literària)"** i perquè **"ho ha fet sempre en llengua catalana"** en 50 anys de trajectòria.

El jurat conclou que **"es premia un autor lliure, actiu i defensor dels valors que ens fan humans apassionats en temps de tenebres"**. El premiat rebrà 20.000 euros i recollirà el guardó durant un acte que tindrà lloc el 8 de juny al Palau de la Música Catalana. Mesquida publicarà el nou llibre de poesia ***Trast*** (LaBreu).

El veredict del jurat del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes 2026, organitzat per Òmnium, destaca que Biel Mesquida **"ha defensat la llengua i la cultura catalanes com a activista i director d'iniciatives fonamentals com el Festival de Poesia de la Mediterrània"**. Descriu les seves obres com a **"monuments barrocs que encomanen passió i duen les lliçons mesquidianes al seu apogeu"**.

D'altra banda, el jurat ha valorat que, **"en una situació política i social en què la ultradreta ataca de manera sistemàtica els fonaments"**, la seva primera novel·la,

L'adolescent de sal (1975), **"va ser revolucionària i va obrir les lletres catalanes als corrents internacionals"**. I conclou: **"Des de la seva publicació definitiva, ha obert els ulls, els cervells i els cors de les possibilitats més lliures de la narratologia"**.

En la roda de premsa d'anunci del guardó, Biel Mesquida ha admès que, quan va rebre la trucada de Xavier Antich per a comunicar-li el veredict, va quedar **"electritzat"** i no va poder contenir les llàgrimes. **"Estava trasbalsat, tocat, emocionat. Tot jo em vaig posar a vibrar de joia"**, ha dit.

LA LLENGÜA COM A ARMA RESISTENT

L'autor ha centrat bona part del seu discurs a alertar sobre **"l'emergència lingüística"** que viu el català, i ha reivindicat els escriptors com a **"soldats"** de la llengua. **"Encara els catalans no tenim la feina feta. El franquisme encara hi és, revestit de falsa condescendència o grollerament amb les cartes marcades"**, ha assenyalat. En aquest sentit, ha defensat que **"la situació ens obliga a reaccionar i comprometre'ns"** davant **"l'ofec premeditat"** al País Valencià, les Illes Balears i la Catalunya del Nord.

"A Catalunya ens calen més determinació, recursos i acció", ha insistit Biel Mesquida, que ha recordat fets com la derogació de la llei de memòria a les Balears o **"l'intent**

de censura d'autors catalans i balears" per part de la Generalitat Valenciana. **"Són una mostra clara i terrible. El govern del Principat cal que sigui molt més ambiciós, i que tingui el pressupost adequat. Les dades d'ús social són molt preocupants",** ha reblat.

En el seu parlament, l'escriptor i poeta també ha volgut parafrasejar el cantautor valencià Raimon: **"No a les guerres, no als genocidis, no a les denacionalitzacions, no als analfabetismes, no a les pobreses, no a les fams, no a les desmoralitzacions, no a les barbàries. No, diguem no, nosaltres no som d'eixe món".**

ANTICH: "ESPERANÇA EN TEMPS FOSCOS"

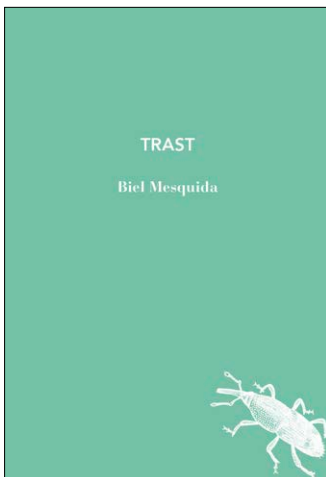
El president d'Òmnium Cultural, Xavier Antich, ha afirmat que "en temps foscos, de regressió de drets, en què volen empetitir la humanitat, la societat catalana i de tots els Països Catalans necessita persones i obres com la de Biel Mesquida, que recorden la importància de la llengua, i que encoratgen la capacitat de la literatura per a insuflar esperança a una societat desesperada, amb la necessitat de blindar drets i valors fonamentals".

En una trajectòria de mig segle, Biel Mesquida ha publicat més d'una vintena d'obres, incloent-hi les novel·les *L'adolescent de sal* (1975) i *Vertígens* (1999), el recull de relats *Els detalls del món* (2005) o els poemes *El bell país on els homes desitgen els homes* (1974) i *Carpe Momentum* (2021). També ha escrit teatre, crítica literària i col·laboracions habituals en revistes culturals, literàries i premsa. Ha rebut la Creu de Sant Jordi (2005), el Premi Nacional de Cultura, el Ciutat de Barcelona i el Prudenci Bertrana, entre altres.

LLIURAMENT EL 8 DE JUNY

El jurat d'aquesta edició ha estat format per Margarida Aritzeta, Àlex Broch, Maria Campillo, Raül Garrigasait, Àngels Gregori, Marta Nadal, Jaume C. Pons Alorda, Clàudia Pujol i Enric Vicent Sòria.

L'acte de lliurament del **58è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes** tindrà lloc el pròxim 8 de juny al Palau de la Música Catalana. Segons ha explicat Òmnium, serà un homenatge al guardonat, i tant el contingut com la part artística giraran al voltant de la seva figura i obra. En les setmanes prèvies també es faran diverses accions per a difondre la seva obra. ■

Trast

Autor: Biel Mesquida
Editorial: LaBreu
140 pàgines
PVP: 17€

Trast

Celobert

Trast és un llibre-poema en expansió: un trencadís verbal d'energia viva, fet de llenguatges tsunàmics i fluxos atòmics. Entre cos, festa i escriptura, Biel Mesquida hi celebra la paraula com a matèria incandescent, ritual i metaliterària.

Trast és un llibre-poema en expansió: un trencadís verbal d'energia viva, fet de llenguatges tsunàmics i fluxos atòmics. Entre cos, festa i escriptura, Biel Mesquida hi celebra la paraula com a matèria incandescent, ritual i metaliterària.

Biel Mesquida (Castelló de la Plana, 1947) és escriptor, biòleg, crític i lector. Considerat un dels llibres més innovadors de la literatura catalana contemporània. Ha publicat *El bell país on els homes desitgen els homes* (1974), *Excelsior o el temps escrit* (1975, premi Ciutat de Barcelona i premi de la crítica de narrativa catalana), *Putamàrès (ahí)* (1978), *Doi* (1990), *The blazing*

library (1994), *Vertígens* (1999, premi Ciutat de Palma), *T'estim a tu* (2001), *Som l'altre* (2003), *Com passes d'ocell a l'aire* (2004), *Els detalls del món* (2005, premi Nacional de Cultura), *Llefre de tu* (2012), *Trè-molo* (2015), *Carpe momentum* (2022), *Encarnacions* (LaBreu, 2022) i *Passes per Palma* (2023).

El seu esperit crític i la seva llengua magnètica i intensa li han proporcionat reconeixements i guardons literaris. El 2005 va guanyar la Creu de Sant Jordi, i el 2021, el premi Trajectòria de la Setmana del Llibre en Català. Dirigeix el Festival de Poesia de la Mediterrània de Palma. ■

Xavier Surís i Gimeno,
universitari

ETNA MIRÓ

**“Queda molt millor dir que ets escriptor
que no pas haver escrit una obra”**

Etna Miró (Barcelona, 2001) és doctorant i escriptora en llengua catalana. És graduada en Estudis Literaris i ha cursat el màster en Teoria Literària i Literatura Comparada a la Universitat de Barcelona, on actualment realitza un doctorat centrat en l'obra de Marcel Proust.

Llegint la novel·la fa la sensació que l'Amèlia mai no és simplement l'Amèlia, sinó sempre “l'Amèlia de”: l'Amèlia de les Camèlies, l'Amèlia del Joel, l'Amèlia del Dídac... Com si la seva identitat estigués sempre subordinada a algun complement. L'Amèlia sembla incapaç d'existir com a ens autosuficient.

Aquest és el joc amb el títol, la diferència entre l'Amèlia i l'Amèlia de les Camèlies. L'*Amèlia de les Camèlies* és aquesta construcció social en què podríem parlar del Dídac i del Joel també. Cadascú projecta un tipus de món cultural, un tipus d'oportunitats, una manera de grimpar o d'esdevenir. Però ella com a persona no té intimitat. Fixa't que no veiem mai l'Amèlia realment sola. Està tota l'estona escrivint-se, aparentant, performant. Aleshores, en quin moment comença la seva veritat? Aquesta és la seva matrioixca.

Bé, això ja és una cosa molt personal, però, a l'hora de la lectura, l'Amèlia genera una certa desesperació, un enuig.

Tanmateix, és molt interessant perquè, després, hi reflexiones i dius, al cap i a la fi, l'Amèlia és només una altra abella arrossegada per aquest huracà de convencions socials.

L'Amèlia comença sent molt performativa i acaba tenint un punt de tendresa o ridícula empàtica. Vull dir que no deixa de fer-nos ràbia, no?, perquè és estúpida i la idea és que és estúpida [riure]. No l'hem de redimir tampoc, però sí que és veritat que hi ha un punt... tots hem caigut en algun moment en coses similars a l'Amèlia. M'interessava que en el lector hi hagués aquesta ambigüitat de no només condemnar-la des de la talaia del moralisme per estúpida, sinó que hi ha certs moments, i jo crec que això passa amb tots els personatges, que tots són odiosos, però que tots en algun moment hem pogut estar en una situació així. I aquest és el punt de conflictivitat que jo volia que tingués el lector amb ell mateix i no pas amb els personatges que, al cap i a la fi, són una superfície que ens reflecteix.

Parlant de la sàtira i la paròdia. Trobo que, de fet, hi ha dues paròdies. És a dir, hi ha aquesta mirada transposada de l'Amèlia, que xoca amb aquesta altra possibilitat social, la del Dídac, i...

Perdona que t'interrompi, però és molt interessant perquè, precisament, una de les coses que jo també volia mostrar és que una de les ficcions segons les quals viuen aquestes abelles és que només existeix aquesta manera de viure. I és tot el contrari! Ser jove a Barcelona, vull dir, pots ser amalista, pots ser porreta del Raval, o pots ser skater. Vull dir que al final hi ha moltes maneres de codificar-te socialment i de socialitzar. Digues, perdona.

Considero que una de les paròdies és aquesta i l'altra paròdia és el trencament amb l'estructura canònica de plantejament-nus-desenllaç. Aquestes tècniques narratives exigeixen que el lector tingui interioritzats els codis que s'estan parodiant per poder entendre el joc de mans... Amèlia de les Camèlies pot ser un llibre per a tots els públics?

És cert que hi ha aquest punt generacional que jo crec que al final és innegable. La novel·la és filla del seu temps. Certs codis s'escapen, però, al capdavant, cada persona està acostumada a uns de concrets i veurà emergir unes coses o unes altres. Els lectors més grans aprecien molt el tema del llenguatge, que és quelcom que a la gent més jove no li tendeix a agradar tant.

Amb en Joel i en Dídac plantejes dues filosofies de vida antitètiques: els carnívors i els herbívors. Dues maneres de ser que, tanmateix, lluiten pel mateix objectiu.

L'interès en els carnívors i els herbívors rau sobretot en explicar que el món cultural fa veure que és autònom, fa veure que tot és gratuït, fa veure que pots arribar on vulguis. Hi ha la projecció d'una meritocràcia absoluta, i això no és veritat ni en el món cultural ni en cap altre món. Però vull dir que el món cultural juga amb la base aquesta de l'autonomia, d'afirmar que està abstret dels interessos materials, dels interessos polítics. El Dídac està constantment amagant la distància que hi ha entre el seu origen social i

aquest món cultural, que és un gresol. Ens sembla que no importi d'on vinguis, igual que amb Barcelona. Pots venir de qualsevol ciutat, els teus pares poden ser qualsevol persona, que tu ets part del rusc. Això no és veritat. Hi ha gent que té un matalàs i hi ha gent que no en té un. I això es nota en qui es pot mantenir en la roda i qui no s'hi pot mantenir. Hi ha totes aquestes dinàmiques que fan veure que no existeixen. Però clar, en el Joel i el Dídac s'expliciten perquè hi ha una confrontació.

Hi ha un fragment del llibre fantàstic en què es diu que, per a la generació de l'Amèlia, pensar s'ha convertit en una pràctica que només es desplega quan hi ha públic. Pensar està bé, però amb moderació. Al cap i a la fi, pensar només té un objectiu: l'obtenció d'un capital social que és abstracte.

Crec que aquesta és una mica la definició d'astúcia, no? Ser prou... de fet, crec que amb l'Eudald Ventura es diu. És prou intel·ligent per semblar-ho molt. El que vull dir és que quan realment ets molt intel·ligent, aquests jocs d'aparença perden la gràcia, però quan ets poc intel·ligent has de ser astut. Em fa la sensació que molta gent es dedica a viure en aquest món fent mitjanes i això no és intel·ligència.

Parlem, doncs, de capital social i de capital econòmic.

És evident que tot funciona amb diners i que els diners ho determinen tot. Ara bé, el món cultural és l'únic món on d'alguna manera això sembla que s'inverteixi. Tot plegat el que fa és generar aquesta mena d'abelles que tu dius: per què perden el temps? Per què van d'un lloc a l'altre? Per què s'intercanvien informació? Per què contribueixen al rusc? Estan contribuint al rusc precisament perquè no n'obtindran diners, però n'obtindran una posició que d'alguna manera els portarà en algun moment a aquests diners. S'ha generat aquesta capa, si vols, d'intel·lectuals, amb moltíssimes cometes, la feina dels quals és pensar. I aquest pensament no genera cap retribució immediata, sinó que genera aquesta cosa simbòlica a la qual tots contribuïm i que tots hem de dir que és *superimportant*.

- OFTALMOLOGIA GENERAL
- CIRURGIA OFTALMOLÒGICA
- LÀSER OCULAR
- LENTS DE CONTACTE
- REVISIÓ DE CARNETS DE CONDUIR, ARMES I NAVEGACIÓ
- CONCERT AMB LES PRINCIPALS MÚTUES

**institut
oftalmològic
FELIP**

C. ANSELM CLAVÉ, 86 • 17300 BLANES • TEL. 972 35 04 77

Aquest món simbòlic també es reconeix per una codificació lingüística pròpia que apareix en molts dels personatges. El llenguatge funciona com a codi intern que delimita qui pertany realment a aquest univers cultural.

Per seguir aquestes lògiques, el que has de fer és buidar el llenguatge. Perquè el llenguatge no deixa de significar, sinó que es resignifica seguint aquests codis. En el moment en què tu crees aquesta capa lingüística has de posar paraules de pas, contrasenyes. I les persones que són capaces d'entendre aquestes contrasenyes, són les persones que estan integrades.

També tenim a l'Eudald Ventura. L'Eudald, com l'Amèlia, també és un meta-personatge. La diferència és que ell sí que és plenament conscient de la seva màscara i sap treure'n profit. Per què hi ha tants Eudalds Ventura i per què tots publiquen amb Planeta?

[riu] A Planeta. D'acord, ostres. Per què hi ha tants Eudalds Ventura? Penso que n'hi ha tants perquè l'escriptura, la literatura, és un procés. És un procés que requereix temps, esforç, sacrifici, espai... tot això no dona un prestigi immediat. I, en canvi, aquestes persones, per dir-ho així, aquests "agents culturals", el que estan fent és buscar aquest prestigi estalviant-se tot el procés que hi ha entremig. És per això que queda molt millor dir que ets escriptor que no pas haver escrit una obra. D'alguna manera, l'Eudald Ventura és allò que aspira qualsevol abella del rusc. Però a mi el que em preocupava és el valor. Si tots estem posats en aquest món de codificació cultural, si tots estem en aquest egoisme, qui està llegint els llibres? Qui està fent crítica de veritat? Qui està realment fent que la cultura tingui una vivesa? Si a tots ens sembla tot bé, si no hi ha aquesta mena de moviment de plaques tectòniques, què estem generant? L'Eudald Ventura és un personatge risible perquè ha esdevingut l'emperador que va despullat.

Bona part de la literatura contemporània ha tendit a estandarditzar i a simplificar el llenguatge fins a punts insultants. Es tracta el lector de simple i d'estúpid. Se'l menysté. A Amèlia de les Camèlies el llenguatge és un dels elements que fa que el llibre parli per si mateix. En aquest sentit, el teu llibre és una declaració d'intencions.

Sí, totalment. Per mi l'estil és irrenunciable en el sentit que un estil és una veu i una manera de veure. Com tu dius, el que hi ha és una tendència a l'aprimament, a fer un estil que no sigui estil, que no sigui perceptible, que d'alguna manera sigui indiferent posar una

paraula com una altra. I a mi això em molesta, perquè les paraules en literatura tenen pes, tenen valor. I si no el tenen és que allò no és literatura.

Al cap i a la fi, és una de les feines que té l'escriptor.

Vull dir que al final què fa si no? Fa festes com l'Eudald Ventura? Quina és, doncs, la feina d'un escriptor? És aquesta orfebreria, aquesta cura de les paraules. No estic a favor del caragolament, però sí que és veritat que falsament s'atribueix com una idea de barroquisme al que en realitat és, com tu dius, treball real amb la llengua.

Hi ha un moment en què l'Amèlia parla amb la responsable d'una petita editorial. L'editora li explica aleshores que són a punt de publicar el poemari d'un poeta palestí com a gest de suport pel genocidi de Gaza. Llegint-ho, però, la sensació és que hi ha més cinisme que filantropia: fins i tot les desgràcies són mercantilitzades...

El màxim d'acció al qual aspira aquest món tan performatiu és la performativitat. És a dir, a ningú se li ha acudit que potser aquell no és el gest, que penjar una "storie" sobre Gaza potser no és el gest revolucionari que creus que és? El món cultural viu tan alienat amb les seves lògiques que per l'editora aquest gest és la cosa més absolutament important que està en les seves mans. Aquí comença el problema. Quan fas tot això i l'únic nom que surt en el diàleg és el nom del traductor en comptes del nom de l'autor. I dius: ostres, vull dir, el palestí és el palestí i, en canvi, el traductor és l'Abel Duc, no?

És aquest palestí com podria ser qualsevol altre.

Hi ha persones que realment el seu màxim d'acció sobre el món passa per la cultura. I fins a quin punt la cultura serveix per netejar-nos la consciència i ja està, no? A Catalunya la cultura el que fa és suplir un buit de poder. Si no tenim unes institucions que ens defensin en l'àmbit polític, traslladem tota aquesta responsabilitat a la cultura. I, aleshores, tenim el que tenim! Que és una cultura sobredimensionada, hiperconscient, que en el fons el que fa és de vàlvula d'escapament i oxigenació d'una acció que altrament hauria de ser política.

Però que paradoxalment depèn de la política, de les subvencions que dona.

Exacte. Aquí tens el doble joc, no? Només tenim per preservar la cultura, però en el moment en què aquesta cultura, com tu dius, materialment és determinada per uns interessos polítics i econòmics, llavors el que hi ha és justament l'altre.

Tot i que és una novel·la que juga amb aquesta paròdia de l'estructura canònica, el final d'Amèlia de les Camèlies és

Ja tens el teu punt de llibre de Sant Jordi?

molt significatiu. Em recorda a un llibre que, de fet, cites directament, que és Laura a la Ciutat dels Sants. Però aquí el paradigma ha canviat: la dona infidel no fuig del poble cap a Barcelona, sinó de Barcelona cap a un entorn rural. Aquest gir fa pensar que avui el lloc realment endogàmic i feréstec ja no són els petits pobles com Comarquinal, sinó la mateixa ciutat que, o t'absorbeix, o t'escup.

Això és molt interessant. Aquest món cultural és totalment endogàmic, aleshores, l'Amèlia del que està fugint en realitat és, en essència, d'un poble. Vull dir, una altra cosa és que sigui a Barcelona. Però sí que és veritat que està fugint d'aquestes dinàmiques de poble que s'esdevenen en aquest món cultural. M'interessava molt el paral·lelisme amb La Dama de les Camèlies, Madame Bovary i totes aquestes dones del segle XIX, el problema de les quals és l'adulteri. L'adulteri en el seu món és un trencament de la institució del matrimoni, un acte fins a cert punt, no li vull dir revolucionari, però sí d'una certa rebel·lia. I, en canvi, fixa't que l'adulteri en l'Amèlia és una bajanada. O sigui, al final és l'únic que

passa i és l'acció més ridícula i més absurda i ni tan sols li surt bé!

Per acabar, quin futur trobes que pot tenir una societat que viu en una producció i destrucció constant dels seus referents? Sobre què ens fonamentem?

Sobre què ens fonamentem? [sospira] Bé... tampoc vull caure en la idea aquesta d'esperant la barbàrie. Crec que també hi ha molta gent que es planteja això i que la seva opció és esperar l'apocalipsi, no? A mi això em rebutja, em repel·leix. Tots els períodes històrics tenen un moment d'expansió i un de constricció. Jo crec que actualment estem en un moment de constricció. És en aquesta mena d'etapes que les persones que estem compromeses amb alguna cosa, ja sigui amb la literatura, amb la política... hem de tirar endavant i ser més coherents que mai. Crec realment en la resistència com una manera, no tant d'encendre més focs, com de mantenir una flama. Sincerament, no sé fins a quin punt un món així té futur, jo et diria que no en té, però nosaltres hem de viure la nostra vida i l'hem de viure amb coherència. I considero que aquesta és l'única opció que tenim. ■

Amèlia de les Camèlies

Etna Miró

Amèlia de les Camèlies

Autora: Etna Miró

Editorial: Cap de Brot

304 pàgines

PVP: 21€

Amèlia de les Camèlies

Xavier Surís i Gimeno

És dimarts al matí, el març s'està exhaurint i fa un sol **espatarrant**. No li negaria un vermut davant del mar a qui me l'oferís. Tanmateix, soc dins de casa, encetant un article sobre l'última novel·la que he llegit. I això és bon senyal. És bon senyal perquè vol dir que **paga la pena** de parlar-ne. Perquè, entre tantes novetats anodines i bescanviables publicades de cara a Sant Jordi, he trobat quelcom diferent: una veu pròpia. *Amèlia de les Camèlies* és el debut editorial d'Etna Miró (Barcelona, 2001), una sàtira del món cultural barceloní que pretén sacsejar consciències evaporades.

És mitjançant una bateria de personatges benestants, egoistes i intotsolats que l'obra ens caricaturitza una societat endogàmica i profundament elitista que s'estintola en l'estètica del *saber*. La seva protagonista és l'Amèlia de les Camèlies, una mena de Quixot esnob i anacrònic alhora amb qui resseguim els escenaris arquetípics d'aquestes abelles de l'Eixample: el menjador de la Sala Beckett, la Filmoteca, el Liceu... L'interès de tot plegat rau en el ball de màscares que ens descriu l'ull clínic de Miró. L'Amèlia, el Joel, el Dídac, la Clara, l'Eudald Ventura, tots ells són metapersonatges, reflexos d'un lector que no els ha de condemnar des del moralisme, sinó entendre'ls com a simples productes d'unes sinergies culturals socialment legitimades.

Amèlia de les Camèlies és una novel·la de formació sense formació, és una crítica mordaç a un sistema cultural desproveït de qualsevol essència, de qualsevol propòsit intel·lectual. La literatura contemporània s'ha dedicat a la simplificació del vocabulari, a l'estandardització de l'estil, al "rodoreig". La resposta metaliterària de Miró suposa l'inici d'un moviment tectònic que, esperem, sigui col·lectiu i fructífer.

M'agradaria cloure aquests 5 cèntims donant al futur lector un parell d'encàrrecs. El primer és que aprecieu l'exquísida qualitat lingüística de l'obra. Miró recupera una de les grans tasques de l'escriptor: l'escriptura. El segon encàrrec consisteix a no buscar-hi les equivalències directes. El text funcionarà sempre que l'Eudald Ventura pugui ser qualsevol de nosaltres i no algú en concret. I no, l'Amèlia no és l'Etna Miró. No caieu en lectures tranquil·litzants, que ja n'hi ha prou al mercat editorial...

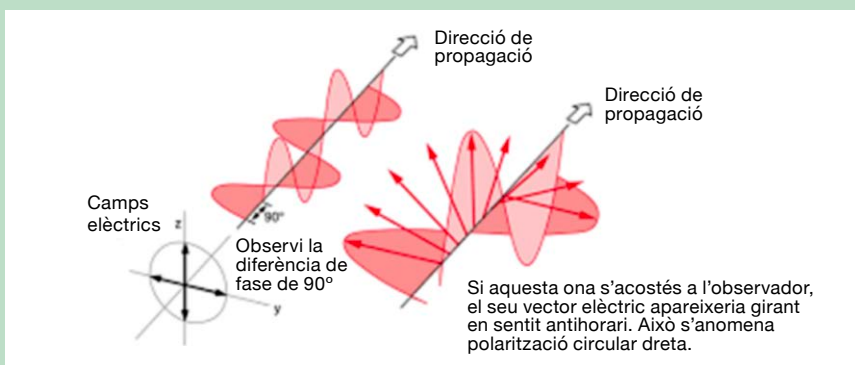
Amèlia de les Camèlies ha de ser una de les lectures obligatòries d'aquest Sant Jordi. A més a més, qui l'ha publicada és Cap de Brot, un segell literari amb una proposta de catàleg excel·lent que ja de per si és garantia de qualitat. ■

POLARITZACIÓ DE LA LLUM

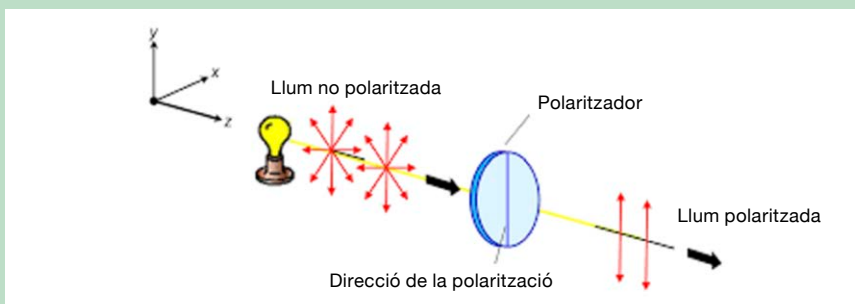
Esther Martínez Arana,
òptica optometrista
d'Òptica Planells, Blanes

El comportament de la llum ha estat durant molt temps complicat d'entendre. Un raig de llum es propaga en línia recta, mentre que les ones, com el so, s'estenen en totes direccions i són capaces de doblegar cantonades.

El treball de J.C. Maxwell i estudis posteriors de finals del segle XIX van fer evident que la llum té naturalesa electromagnètica, que es propaga en forma d'ona, pel que fa a l'estudi clàssic de l'òptica física, n'hi haurà prou en tractar la llum com una ona electromagnètica, que es propaga en el buit a una velocitat aproximada de 300.000 Km/s. Aquesta característica explica que la llum és energia viatgera, surt de l'espectre electromagnètic i presenta un comportament ona/partícula (foto).

Una font de llum ordinària consisteix en un nombre molt gran d'emissors atòmics orientats a l'atzar. La llum que surt vibra en totes les direccions al propagar-se.

Així mateix, tampoc es trobava explicació al fenomen de la polarització. L'any 1669 un científic danès Rasmus Bartholin va descobrir que els cristalls de calcita podien dividir un raig de llum en dos. Qualsevol objecte a través d'un cristall de calcita es veia doble.

Les ones lluminoses no polaritzades vibren en tots els plans i la llum polaritzada només en un pla. Com veiem en el dibuix anterior.

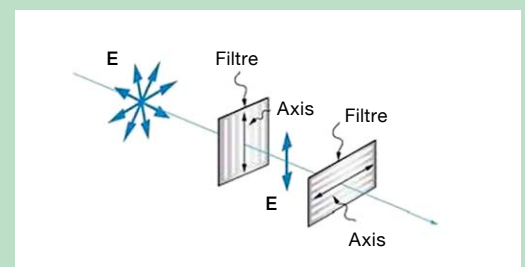
Per aconseguir llum polaritzada necessitem un material polaritzador. Un material polaritzador és aquell que pren llum no polaritzada i la converteix en llum amb una polarització definida. En aquest exemple, utilitzem làmines que polaritzen la llum linealment. La línia de la làmina mostra la direcció en la qual la llum sortirà polaritzada.

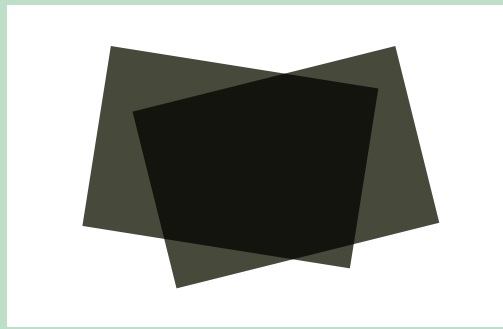
Els polaritzadors poden tenir configuracions molt diferents, però tots estan basats en un de aquets quatre mecanismes físics fonamentals: dicroisme, reflexió, esparsament i birefringència o doble refracció. Hi ha una característica comú a tots ells, que el polaritzador deu de alguna manera seleccionar un estat de polarització i descartar-ne tots els altres.

Etienne Malus, un enginyer militar i capità de l'exèrcit de Napoleó va ser qui va explicar i formular les lleis de la polarització.

Una de les fonts més comú de llum polaritzada és el procés de reflexió. La brillantor escampada sobre un vidre de finestra, una fulla de paper, el cap d'un calb, una bola de billar o el folre d'un llibre, tots en reflectir la llum la polaritzen parcialment.

Aquest efecte va ser estudiat per Etienne Malus, que estudiant un dia un cristall de calcita, el sol s'estava posant i es reflectia en les finestres del palau de Luxemburg, no molt lluny. Va mirar a través del cristall de calcita la reflexió del sol en els vidres. Per la seva sorpresa va veure que desapareixia el reflex segons rotava la calcita. Va passar tota la nit verificant les seves observacions, fent servir la llum d'una vela reflectida en un got d'aigua o en una finestra. Durant aquest temps no hi havia una explicació satisfactòria per

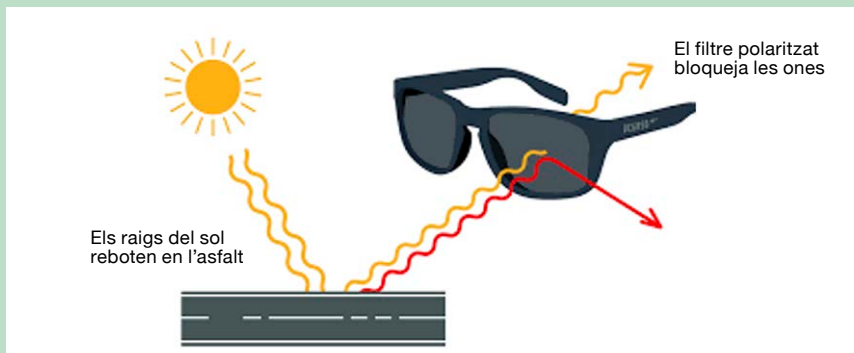

aquest fenomen perquè encara teníem una teoria ondulatoria de la llum. Van ser Thomas Young i Augustin Fresnel, els que van representar la llum com algun tipus de vibració transversal (hem de tenir en compte que tot això va passar quaranta anys abans de la teoria electromagnètica de la llum).

APLICACIÓ: ULLERES DE SOL POLARITZADES

Les ulleres de sol polaritzades s'han popularitzat molt en els últims anys. El seu funcionament es basa en el fet que molts reflexos produïts per superfícies planes —com l'aigua, la neu o l'asfalt— estan parcialment polaritzats.

Quan la llum solar incideix sobre una superfície horitzontal, el reflex es polaritza majoritàriament en direcció horitzontal. Les ulleres polaritzades contenen un filtre que bloqueja aquesta component horitzontal de la llum, reduint així els reflexos molestos.

Això fa que siguin especialment útils en activitats com la conducció, la navegació o la pesca, ja que milloren el contrast visual i permeten veure amb més claredat a través de superfícies reflectants com l'aigua.

AVANTATGES DE LES LENTS POLARITZADES

- Redueixen significativament l'enlluernament produït per reflexos horitzontals.
- Milloren la nitidesa i el contrast de la imatge.
- Permeten una percepció més natural dels colors.
- Redueixen la fatiga visual. Són molt recomanades per a persones amb alta sensibilitat a la llum o fotofòbia.
- Poden combinar-se amb filtres de protecció ultraviolada (UV). Un altre avantatge d'aquestes lents és que, en situacions de poca llum o d'ombra, les lents no s'enfosqueixen tant i és possible aconseguir una visió molt més còmoda en aquest tipus de condicions.

INCONVENIENTS

- Poden interferir amb la visualització de pantalles basades en Pantalla LCD, ja que aquestes també funcionen amb llum polaritzada.
- A vegades els reflexos ens donen informació important. En el cas dels esquiadors, poden servir per detectar plaques de gel en la neu que generen un reflex característic. Això no ho veuran a través d'uns vidres polaritzats.
- No ofereixen protecció per a qualsevol tipus d'enlluernament.

Amb tot això ja estàs preparat o preparada per adquirir unes ulleres de sol polaritzades o no. Ara et toca valorar si realment les necessites. ■

Caralt i Conesa
CORREDORIA D'ASSEGURANCES

Deixa'ns aconsellar-te
Nosaltres et cuidem

663 839 649 · caralticonesa.com

Jon Fosse

Vaim

Traducció del nynorsk de Meritxell Salvany

Vaim

Autor: Jon Fosse

Editorial: Galàxia Gutenberg

184 pàgines

PVP: 18,90€

Les grandeses de la literatura rural i meditativa de Jon Fosse

Anna Carreras i Aubets,
llicenciada en filologia catalana
(UAB)

Galàxia Gutenberg publica *Vaim*, on el premi Nobel de literatura explica la vida solitària d'un pescador enamorat

***Vaim*, la nova novel·la de Jon Fosse, premi Nobel de literatura 2023**, submergeix el lector en una atmosfera d'introspecció i silenci, gràcies a l'habilitat de l'escriptor per construir un univers on el temps sembla aturar-se i cada moment es dissol en una espiral d'emocions sòrdides i delicades alhora. Amb aquesta essència contemplativa, la novel·la insisteix que la vida és un constant vaivé entre la presència i l'absència, entre amor i traïció, i que al capdavant tothom busca un espai on ser acceptat tal com és, sense màscares ni disfresses.

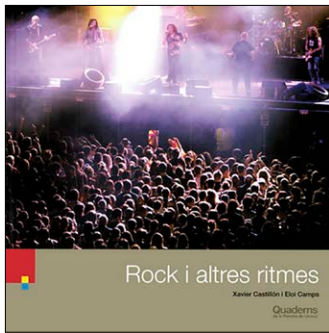
La trama de *Vaim* –primera part d'una trilogia– gira al voltant d'un personatge que busca el sentit de la vida a través de la seva relació amb l'altre. Els diàlegs, escassos i precisos, sense guionet, destaquen per la sinceritat i el pes simbòlic que destil·len. Fosse, amb la seva perícia per capturar instants efímers, ofereix una exploració del sentiment de pèrdua i de la recerca incessant de connexió. El món que crea és un reflex de les inquietuds humanes, una finestra oberta a les relacions, on cada interacció és un recordatori de la fragilitat que ens defineix. A mesura que avancem la lectura, *Vaim* es transforma en un poema en prosa, un ball entre l'ésser i el no-ésser a través d'un espai que, com el temps, és una dimensió relativa.

L'escriptor Jon Fosse fotografiat a Oslo.
Ole Berg-Rusten / Reuters

Per crear una atmosfera òptima per a la meditació sobre la condició humana, Fosse escull l'escenari rural –una pensada que té una tradició inaugurada per Horaci i que han seguit bèsties narratives com Thoreau, Wordsworth i Knut Hamsun, entre d'altres–, que a banda de menys soroll té moltes més possibilitats per accentuar la solitud del protagonista, Jatgeir, un home que viu en una vila pesquera de nom inventat (Vaim), i que ha de viatjar a l'illa veïna per comprar fil i agulla, on es trobarà amb l'Eline (el seu amor secret de tota la vida i el nom de la seva barca de pesca). Serà ella qui, acabada de separar del Frank, un pescador de Sund, li proposarà que tornin junts a Vaim. El triangle amorós està servit. Jon Fosse no només reflexiona sobre les ramificacions de l'amor humà, sinó que hi afegeix, amb una potència literària excelsa, l'amor cap al mar, les barques i el paisatge noruec. Només en territoris microscòpics i distants, Fosse pot explorar a consciència la memòria i la vulnerabilitat, i permetre que l'espai escollit deserti del seu rol de terreny per passar a ser una experiència interior i mística no exempta d'angoixa, dubtes i dolor.

Una de les moltes grandeses de *Vaim* és el triple punt de vista narratiu. Cadascun dels narradors recorda una situació relacionada amb els altres dos i, de manera consecutiva, les narracions acaben connectades entre elles gràcies a un punt comú: Vaim. És curiós que l'Eline no narri en cap moment la seva versió dels fets: ella és la musa (i la barca de fusta). Sí que ho fan el Jatgeir, a la primera part; l'Elias, un veí del Jatgeir que ho observa tot amb perplexitat a la segona part, i el Frank, el marit de la dona, a la tercera. Fosse retrata els homes d'aquest llibre com individus apàtics, fluixos, passius, confusos, tancats, víctimes de la incertesa. En canvi, empodera la dona, la fa forta i decidida, amb una clara consciència de tenir dos homes agafats pels ous. ■

Rock i altres ritmes
Autors: Xavier Castillón
i Eloi Camps
Editorial: Diputació de Girona
96 pàgines
PVP: 14€

Tan sols és rock and roll (D.O. Girona)... però m'agrada

Jaume Planas Perxachs,
escriptor

El passat mes de febrer es va presentar a la Casa de la Cultura de la Diputació de Girona un magnífic llibre: *Rock i altres ritmes*. Es tracta d'un monogràfic dedicat a la música pop rock engendrada a la província i editat per la Diputació en el número 247 de la col·lecció Quaderns de la revista de Girona.

Els artífexs d'aquest fabulós vademècum són els periodistes culturals Xavier Castillón i Eloi Camps. Els autors realitzen un exhaustiu repàs del fenomen musical que englobem dins el concepte música pop a les nostres comarques —on enquibim molt tipus de gèneres, tots provinents de les mutacions i recombinacions de la música negra americana— engegant un anàlisi per dècades, des dels anys seixanta fins a l'actualitat, contextualitzant cada període de temps amb els fets històrics globals que se succeïen en aquell moment i amb el marc concret que es vivia (o patia) a la pell de brau i que fa molt més atractiva, enriquidora i entenedora l'obra al posar-nos en situació.

En els primers compassos del llibre fan un seguiment dels diferents estils musicals que s'han conreat a les nostres comarques, anomenant els artistes de més renom, ja siguin pioners del gènere, primeres espases o grups i solistes que han quedat en l'oblit i que seria bo de recuperar per fer un xic de justícia. A Girona podem comprovar que hi tenim de tot i que s'han tocat com aquell qui diu *tots els pals*. Tot seguit, els nostres guies il·lustrats dissectionen cada comarca en el mateix interval de temps: des de la dècada prodigiosa fins al present. Massa cops s'ha volgut etiquetar una localitat nostrada (La Cellera de Ter, La Bisbal, etc.) emprant un símil anglosaxó. Que si el Liverpool català, el Manchester empordanès... tan sols perquè en un moment concret han florit moltes iniciatives alhora i potser l'analogia queda un pel exagerada i esbiaixada. Sí que és veritat que a principis del segle XXI la Bisbal ha estat una factoria de múltiples propostes que recolzades per una discogràfica local amb seu a BCN, Bankrobber, ha donat almenys dos noms essencials per la música del país —segons el meu humil parer— com són els projectes de dos figures i amics d'infantesa nascudes el mateix any 1977: Mazoni (Jaume Pla) i Sanjosex (Carles Sanjosé) i

que coincideixen en el temps amb una lleva extraordinària a la resta del país, on molts projectes decideixen abandonar l'anglès pel català com els barcelonins Mishima, Élena o La Brigada, des de Vilanova i la Geltrú o els Love of lesbian, aquests darrers però es passen al castellà. Totes les propostes tenen un aparador fantàstic on tocar: l'enyorat festival PopArb d'Arbúcies.

Tot seguit la "guia musical" recopila un conjunt de mini biografies seleccionades dels principals "actors" d'aquests seixanta anys. Evidentment no hi poden ser tots i suposo que per fer la tria s'imposen criteris de gust personal i de "popularitat" de l'artista. Així per exemple en els anys 70 apareixen uns tòtems de la música progressiva, els Atila, autors d'un disc molt apreciat pels col·leccionistes de tot el món: *The beginning of the end* (1975) que vaig arribar a trobar en una botiga de vinils a Nova York en el meu viatge de nocces. L'aportació de noms propis més important prové dels anys noranta, quan es produeix el boom del rock en català i el mític concert dels 4 (Sau, Sopa, Pets i Sangtraït) al palau Sant Jordi de BCN el 1991. Aquí hi trobem els Sopa de Cabra, Sangtraït, Ja t'ho diré (menorquins arrelats o trasplantats a Girona) i sobretot dos projectes que van rebre la benedicció de la premsa musical barcelonina que s'expressava i ho segueix fent en castellà, (para-que-todos-nos-entendamos) i que van criticar i menystenir el fenomen sorgit a comarques titllant-lo de provincià, de música de festa major subvencionada per la Generalitat. Un despropòsit de mentides i veritats a mitges que van defensar artistes nascuts a Catalunya però que cantaven en castellà (Loquillo, Rebeldes, Miqui Puig...) quan veien que ja no se'ls contractava tant. El mercat es mou per la llei de l'oferta i la demanda. Hi havia un públic potencial que volia escoltar música en català sense prejudicis, evitant l'autoodi que tan de mal ens ha fet. D'això tracta ser un país NORMAL. I per acabar-ho de rematar, els Loquillo i companyia deixaven de ser abanderats de la modernitat i perdien presència a les revistes especialitzades com Rockdelux quan aquestes només tenien ulls per la nova fornada de bandes *indies* que cantaven en anglès a principis dels noranta a la Península. Aquestes dues institucions que els "entesos" van apreciar i salvar de la cre-

ma foren els banyolins Kitsch, grup de culte que venero amb devoció, rock de lletres fosques i idiosincràsia punk (els nostres Jesus and Mary chain empeltats del verí de la Velvet i el nervi dels Pistols) i els Umpah-pah, capitanejats per un geni de Salt embriagat d'excessos, una joguina trencada?, com ha estat el gran Adrià Puntí, un intèrpret superb. Ambdós grups, brutals i fora de sèrie, han estat insuperables tot i no haver tastat mai la mel d'un èxit massiu. Som el petit país de fireta que som i a dia d'avui, ja podem veure quina mena de grups tallen el bacallà per un públic totalment infantilitzat i adotzenat com les suposades noves "estrelles".

El llibre clou l'excelsa radiografia musical de la província recordant les botigues de discos de més renom de la zona, avui totes amb les persianes abaixades. Només resisteix Discos Quim a Figueres, un veritable darrer mohicà. Deuen la seva supervivència als francesos que baixen a comprar pastís, tabac i... algun vinil. En els darrers temps han aparegut dos anomalies que es dediquen a vendre cds i discos a la província.

Una d'elles ha nascut a Blanes de la mà d'un romàntic com ho és en Jordi Ferrer, un entranyable friqui del col·leccionisme musical, cinematogràfic i dels videojocs, *alma mater* de la Cara B. També s'enumeren les principals sales de concerts i el món dels festivals (la música en directe és on es pot fer calaix des que l'aparició d'internet va matar el negoci de la venda de discos), la premsa musical (fanzines, suplement, programes de ràdio especialitzats), i per acabar el repàs complet, les darreres planes ressegueixen els segells discogràfics gironins i els principals estudis de gravació del territori com Music Lan a Avinyonet de Puigventós o Ultramarinos a Sant Feliu de Guíxols. La cirereta del pastís arriba al final quan els autors ens presenten una discografia seleccionada dels discos més representatius segons el seu criteri. Tenim per fi una obra de consulta indispensable sobre aquesta música bastarda i diabòlica d'origen ianqui gestada a partir de hibridar gèneres i que les garses angleses van saber adaptar i vendre-ho millor arreu del planeta. No us el perdeu, us oferirà molta SATISFACTION. ■

S'invoca joglaria

Xavier Baró
Pròleg de Jordi Martí Fabre

S'invoca joglaria
Autor: Xavier Baró
Editorial: Fonoll
204 pàgines
PVP: 20€

S'invoca joglaria

Jaume Planas Perxachs, escriptor

L'art de trobar segons Xavier Baró

Xavier Baró (Almacelles, 1954) és un artista integral de la cançó. Coneix la tradició musical del país i l'ha adaptada als temps actuals. Les seves creacions tenen l'aura de l'atemporalitat. Mai saps si una peça gravada pel bard lleidatà va signada al seu nom o si es tracte d'un clàssic del repertori popular que ha traspasat generacions.

El present llibre neix en una aturada en el camí (concepte entès com la producció discogràfica de l'autor). L'artista, intuïtiu, creu que ha arribat l'hora de reflexionar, fer balanç i repassar la seva trajectòria vital que no es pot deslligar del seu ofici: escriure cançons, explicant-ne la gènesi i la seva forma de treballar-construir de manera artesanal les peces que compon i grava.

Així doncs, el llibre ens trasllada als anys vuitanta, al Madrid de la *movida*, quan Xavier Baró militava als grups Primavera negra i a Los Tormentos, al Rif africà, a l'Eivissa prehippy o a Vigo, llocs on ha viscut i que l'han

marcat i retornem a la seva Almacelles natal, territori fronterer, plegat en el passat de bandolers, des d'on a finals dels noranta engega la seva esplèndida carrera en solitari que ens el pot emparentar amb el gran Dylan, els membres de la generació beat americana o els poetes maleïts francesos encapçalats pel seu admirat Rimbaud. Xavier Baró exposa el seu bagatge i aspectes de la seva professió: la màgia mística de l'infantament d'unes peces musicals amb textos que narren històries i sentiments amb el pòsit de l'oralitat com a instrument de transmissió. L'artista del país que s'hi podria assemblar més podria ser el solsoní Roger Mas. I si Dylan és el gran mirall universal, també hi podríem entreveure similituds amb Nick Drake, Jonhy Cash o el Nick Cave de les *murder ballads*. L'escriptura fragmentària com qui redacta un dietari fa el text molt atractiu. Te'l beus a xarrups breus. L'editorial lleidatana Fonoll torna a oferir una obra única i curiosa sobre un fill de les terres de ponent que d'allò local obté el passaport de la universalitat. ■

Alba Lupiàñez,
periodista

MÉS MÚSICA A L'ESPERANÇA

El Cicle de concerts “Música a l'Esperança” celebra aquest any la seva 34è edició i continua apostant per concerts de qualitat en un espai únic a Blanes. Cada divendres del mes de maig, a partir de les 10 de la nit, s'hi presenten propostes diferents i per a tots els gustos.

L'Associació Cultural Amics de “Música a l'Esperança” neix el 1991 i crea un festival de primavera que compta amb un públic fidel i que aconsegueix, any rere any, fer de Blanes i de l'ermita Esperança una bombolla de cultura i dedicació a la música i l'art.

**Quartet
Edelweiss**

El cicle començarà el divendres 8 de maig amb el concert de **Berta Sala** acompanyada pel **Quartet Edelweiss**. Berta Sala, que forma part també del grup Ca la Naiïta conjuntament amb la blanenca Naiara Burke, presenta un concert amb les cançons escrites a partir dels poemes de Joan Salvat-Papasseit. El quartet Edelweiss s'uneix a la veu de Berta Sala, amb qui ha fet els arranjaments de cançons de Llach, Montllor, Serrat, Subirachs, Humet, etc., en aquest espectacle de música, poesia i presentacions sobre l'obra del poeta de la celebrada *El poema de la rosa als llavis*, en aquest cas musicada per Eduard Toldrà. L'espectacle, estrenat al Teatre Kursaal de Manresa, serà un concert íntim i bonic, una vetllada poèticomusical on l'art s'aplega per inaugurar el cicle de “Música a l'Esperança”.

El segon concert programat enguany, per la nit del 15 de maig, serà a càrrec de **Música Nua**. El quartet vocal, de reconeguda trajectòria, oferirà un espectacle amb cançons de diferents èpoques, eclèctic i que

Música Nua

agradarà a tots els públics. **Música Nua** (soprano, mezzosoprano, tenor i baríton) destaca per una dramàturgia en les interpretacions i una varietat d'estils que van des de música tradicional catalana com *La Dama d'Aragó* i peces de música clàssica d'èpoques tan diferents com Claude Debussy, John Dowland o Josquin des Prez.

El divendres 22 de maig és el torn de l'alemanya **Christina Harslem**, una cantant de carrer (*busker*) que els organitzadors de “Música a l'Esperança” van conèixer, precisament, cantant al Passeig de Dintre de Blanes. Ha voltat per tot el món cantant i coneixent noves cultures i aquest gran bagatge permet a aquesta soprano de formació presentar un concert per a tots els públics. Acompanyada amb un guitarrista i una tecladista, interpretarà cançons d'òpera i lieder (Puccini, Schubert, Mendelssohn), però també ens delitarà amb algunes cançons pop (Simon & Garfunkel) i música del folklore sud-americà (Violeta Parra, Natalia Lafourcade...), que ha conegut en els seus viatges.

Per concloure el cicle d'aquest any, el darrer concert comptarà amb la presència de **Ferran Pisà**. El proper **29 de maig** l'intèrpret mallorquí expert en instruments de corda polsada del renaixement i del barroc presentarà un concert exclusiu de tiorba. La tiorba és un instrument de corda pinçada de grans dimensions i la proposta combina el recital de peces del barroc amb el context històric, social i cultural de la música que s'interpreta. Quatre divendres de maig imperdibles: l'ermita de l'Esperança tornarà a ser un espai privilegiat per a la cultura i la música, un festival amb programes diversos i de qualitat, que uneix tradició, innovació i emoció en un entorn únic. Una proposta que no es pot deixar perdre! ■

Ferran Pisà

Josep Maria Guinart,
professor de música

TONI MORLÀ - AMB SOS PEUS EN TERRA
(Bass Drums, 1977)

1975.

Si no ets verge no m'importa, me casaré igual, si no te pots vestir de blanc a mi no em fa res [...] I no passis ànsia que jo no te diré mai qui va ésser, com va ésser, ni perquè, creu-me a mi. No m'importa, t'ho promet.

Pescador ja no hi ha peix, no importa treure sa canya, ni tirar es suro a la mar [...] Variades i esparalls a sa Roca Carnissera i amb un grapat de gambetes com picaven es mabrets davant ses Set Arenetes, no en parlem de s'Escollera, que amb pasteta d'arengada, llises i saupes agafava, allò sí que era pesquera (amb onades de fons).

Oh, Catalina, te trobes amb trenta anys i fadrina, part de culpa li don a ta mare, que triava, triava i triava, també culpa tu tens perquè amb sos pretendents que te varen sortir a cap vares dir sí.

M'agrada s'arada, sa mula veure-la que estira, rapinya, rapinya sa terra i s'homo que llaura amb sos peus en terra, sa mula, s'arada...són coses des camp.

Com te puc enganar si ets el que més estim de tota aquesta vida? Quina ràbia que m fa que encara hi hagi gent que xerri per xerrar.

Era l'any quaranta-i-cinc, jo encara era un nin però en tenc memòria. [...] Un homo de bon dematí en s'hivern de ple s'en anava a fer feina: hi havia uns fills per surar, feia falta es pa. Per això se feia. [...] Això és morir per viure deia sa gent quan ariibava es vespre a ca-seva.

Bel, Bel, Bel bel, es teu nom sona a campana, se sent de molt lluny com un ressò perdut. [...] Jo casat, tu fadrina, diguem ¿què podem fer? Però, ¿i si mos estimam? Què importa si un paper diu que pots ser meva. S'amor no crec que sigui una cosa que firmis i que hakis de complir.

Sempre veig mestre Pep assegut en es banc de Cort a les dotze d'es migdia, es seu gaia-to apoiat en es banc de pedra té és s'única companya. Mestre Pep treu sa pipa, es tabac de sa petaca, s'encenedor de benzina...

A mi que m'és si t'has casat amb un senyor de casa rica, a partir d'ara sa teva vida donarà un canvi com no ho havies somiat mai.

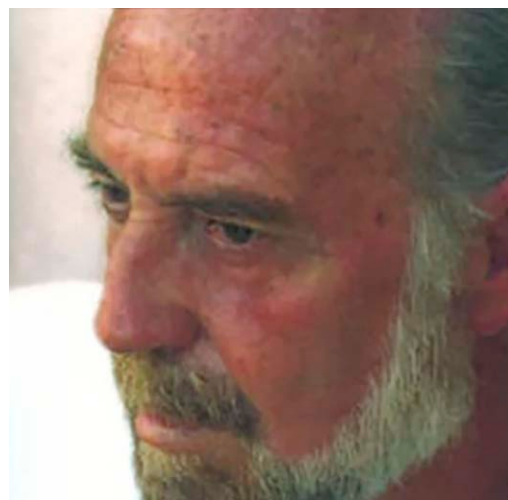
A mi que més si qued tot sol, s'hi t'has venut per quatre peces. Crec que a ca-teva ningú t'estima, ells només pensen en no passar fret de peus.

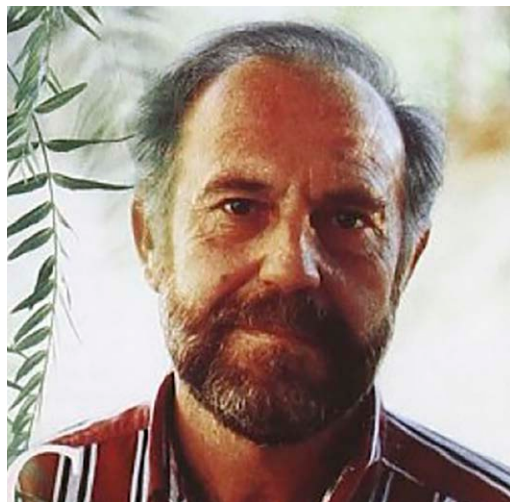
Treballador, no provis mai de flacar que et faran es feix damunt., ajuda es teu veïnat que demà ho farà per tu [...] en es poble i mancant coses que ja és hora d'arreglar que es treballadors no son com sa carn de bestiar.

Tu no tenies un cèntim ni per beure un cafè amb llet, es tords et volaven baixos quan ja s'acabava el mes [...] Qui t'ha vist i qui et vau, s'altre dia picant pedra i avui tot fet un hereu, te coneixen per Don Pere.

Si me mor no'm dugueu flors que no'm serviran per res. [...] Si me mor no em dugueu flors, donau-les a una velleta que si està tota soleta li alegrareu el seu cor. [...] Perquè sé que tot s'oblida, com jo he oblidat a mon pare, com ell ho feu amb sa mare, com amb mi ho farà una filla. Tot el que se'n va s'oblida...

Així de senzill. Així de planer. Així d'innocent. Així d'autèntic. I amb unes inspirades melodies més que boniques. Sense massa parafernàlia. Una guitarra, dues guitarres, amb acompanyaments més enllà dels acords, un teclat en algun moment, un piano en un altre, una harmònica en alguna ocasió. Arranjaments gens recargolats... i una veu, una veu especial, amb un vibrat característic, propera, que et canta directament a tu. I en mallorquí autèntic (de vocabulari i d'accent), no aquest acatalanat que ha anat estenent-se després. I com haureu vist en els extractes de les lletres de les seves cançons, retratant

Quan ja tenia 30 anys, i després d'haver passat pels grups Los Pops i El Talaiots, animat pel seu amic Tomeu Penya (se'n pot notar certa influència en *Oh, Catalina*, una polka) s'havia decidit a escriure i interpretar les seves pròpies cançons, però li va costar dos anys més publicar aquest primer disc que, cal dir-ho, incomprendiblement, va passar força desapercbut¹. La seva producció discogràfica es va completar amb *Toni Morlà canta les primeres poesies de Miquel Costa i Llobera* (1981) i quatre LPs més, *Idò* (1983) probablement el més conegut i el que va ser el seu comiat *Pot ser demà* (2006), a part d'algunes col·laboracions. Es va dedicar després a altres ocupacions, sobretot *ràdio i televisió fins que un càncer se'l va endur el 2014. Llavors, molt ben valorat, considerat un dels millors autors i intèrprets mallorquins. Espero que no sigui oblidat (encara que ell pensés que tot el que s'en va s'oblida) però que no li duguessin flors.* ■

una Mallorca sobretot rural, d'uns temps que es perden, personatges que resulten reconeixibles, a més de les cançons d'amor i desamor, i unes pinzellades de denúncia, però amb un llenguatge ben lluny de la vulgaritat de la música pop. **Amb sos peus en terra**, precisament. Toni Morlà, el compositor, el poeta, el cantant. Un disc per escoltar amb calma i tranquil·litat, potser en un bon sofà, potser prop d'un penya-segat esventat de la serra de Tramuntana.

1. I difícil de trobar avui dia, tot i que a Todocolección.net o a Rampoin.es se'n pot trobar algun exemplar a preu de saldo.

Casa fundada
1842

Can Burguet
CARNISSERIA
XARCUTERIA

Tel. 972 33 04 87 · can.burguet@gmail.com
Carrer Mollet, 2 · 17300 BLANES (Girona)

Carrer Mollet, 3 972 33 35 33

BACALLANERIA
Maria

Llegums cuits Menjars preparats BLANES

LA MAR DE PROP A BLANES CENTRE!

IKU KIKU Paelleria Restaurant

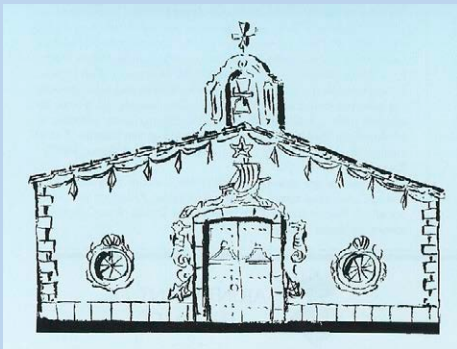
Pg. Pau Casals, 42 Blanes Tel. 972 332 727

CAN GIRONÈS
FORN DE PA I PASTISSERIA DES DE 1925

C/ Jaume Ferrer, 8 – Blanes 972 35 48 48
Rbla. Joaquim Ruyra, 46 – Blanes 972 33 87 87
C/ Roig i Jalpi, 14 – Blanes 972 33 67 88
C/ Mercaders, 27 – Blanes 972 33 89 50
C/ Joan Alcover, 7 – Blanes 972 33 54 36
C/ Prat de la Riba, 6 – Blanes 872 02 83 26

Col·labora:

Celobert

MÚSICA A L'ESPERANÇA XXXIV CICLE DE CONCERTS BLANES, 2026

8, 15, 22 i 29 DE MAIG

A LA CAPELLA DE L'ESPERANÇA
VESPRES, A LES 10

@musicaesperancablanes

DIVENDRES

8

MAIG

BERTA SALA **veu** **i EDELWEISS QUARTET**

Àuria Iglesias, violí

Sergi Renom, violí

Andreu Soldevila, viola

Martina Arqués, violoncel

presenten 'Entre cordes i paraules'
(EL MÓN SONOR DE SALVAT-PAPASSEIT)

DIVENDRES

15

MAIG

MÚSICA NUA

Alba Bosch, soprano

Glòria Garcés, mezzosoprano

Eduard Mas, tenor

Joan Rigat, baríton

presenten "Més enllà de les ombres"

DIVENDRES

22

MAIG

CHRISTINA HARSLEM **soprano**

Valeria Salgado Vergara, teclat

Edmundo Rivera Castro, guitarra

presenten "Recital clàssic... i alguna sorpresa"

DIVENDRES

29

MAIG

FERRAN PISÀ **tiorba**

presenta

"1620, el naixement d'un llenguatge"

Venda d'entrades (12 €) al mateix local abans del concert

ÒPTICA PLANELLS

PLAN VEO

Tenim les
teves ulleres
de la pública

Vine al nostre establiment
a informar-te i a sol·licitar-les

veo!

ÓPTICOS
OPTOMETRISTAS
Consell General

11. LLORET DE MAR, DELS VESCOMTES DE GIRONA-CABRERA FINS A L'ÈPOCA CONTEMPORÀNIA

Vista de Lloret de Mar, amb el castell de Sant Joan a primer terme.

La història de Lloret de Mar està profundament marcada pels processos de formació del territori feudal a la Catalunya medieval. Des dels seus inicis com a alou vinculat al vescomtat de Girona fins a la consolidació del castell de Sant Joan com a centre de poder i defensa, Lloret exemplifica l'evolució política, social i religiosa d'un espai estratègic a la costa mediterrània.

L'origen documental del territori es remunta a l'any 1002, quan el comte Ramon Borrell va segregar l'alou de Lloret del terme de Maçanet i el va concedir al vescomte de Girona, Sunifred. Aquesta decisió s'inscriu en el context de reorganització del territori feudal, en què els comtes delegaven el control en famílies vescomtals que exercien el poder sobre amplis dominis. Lloret, així, quedà integrat dins el vescomtat de Girona, que més endavant es vinculària a la nissaga dels Cabrera.

Aquest equilibri territorial es va veure alterat a inicis del segle XI per conflictes hereditaris dins la família vescomtal. Sicardis de Montsoriu, filla dels vescomtes Amat de Montsoriu i Sança Sicarda, esdevingué una figura clau en aquest procés.

Després de disputes amb la seva germana Ermessenda pel control del vescomtat, Sicardis aconseguí el domini del territori de Lloret l'any 1032, tot i que aquest no es féu efectiu fins al 1041, coincidint amb el seu segon matrimoni amb Umbert Odó, senyor dels castells de les Agudes i de Montpalau.

La figura de Sicardis destaca no només pel seu paper polític, sinó també per la seva capacitat d'exercir autoritat en un context dominat majoritàriament per homes. Com a senyora feudal, va gestionar el territori i va consolidar el seu poder des del castell de Lloret, que es convertí en el centre administratiu i simbòlic de la seva jurisdicció. Després de la mort del seu marit l'any 1071, Sicardis s'hi establí definitivament, reforçant el paper del castell com a nucli de poder.

Durant el seu govern, es produí un important impuls a la vida religiosa del territori. L'any 1079 es van consagrar dues esglésies fonamentals: la de Sant Romà de Lloret i la capella de Sant Joan del castell. Aquestes fundacions no només responien a necessitats espirituals, sinó que també contribuïen a estructurar el territori, ja que al voltant de les esglésies es generaven espais de poblament i organització

social, com les sagreres. Així, religió i poder feudal anaven estretament units.

El castell de Sant Joan, documentat també el 1041, tenia una ubicació estratègica privilegiada, dominant tant la línia de costa com les vies d'accés interiors. Aquesta posició el convertia en un element clau per a la defensa del territori davant possibles atacs marítims i per al control de les rutes comercials. Al mateix temps, simbolitzava el poder senyorial i actuava com a centre de govern.

A la mort de Sicardis, l'any 1103, es va produir una reorganització del domini del castell i del territori. En el seu testament, la senyora de Lloret va establir una divisió de la propietat entre el seu fill Bernat Umbert, bisbe de Girona, i el seu gendre Bernat Gausfred. Aquesta decisió reflecteix la coexistència i la interdependència entre el poder eclesiàstic i el poder laic en la societat feudal. Amb el temps, però, aquesta dualitat es va resoldre a favor de l'Església: el 1165, la part laica del castell fou empenyorada i el control total passà a la catedral de Girona.

A partir d'aquest moment, Lloret de Mar restà sota el domini dels canonges de la catedral de Girona durant gairebé set segles, des del segle XII fins a inicis del XIX. Aquest llarg període de senyoria eclesiàstica va marcar profundament l'organització del territori i la vida dels seus habitants. Paral·lelament, Lloret es desvinculà progressivament del vescomtat de Girona-Cabrera, tot i mantenir relacions amb altres senyories veïnes com Cardona, Montcada o Cruïlles, en un context de constant interacció i, sovint, de tensió.

Durant aquests segles, el territori es va anar estructurant amb la consolidació de diversos elements patrimonials i religiosos. L'ermita de Santa Cristina, amb possibles orígens entre els segles IX i X, esdevingué un centre de devoció important, especialment a partir del segle XVIII, quan l'expansió del comerç marítim va afavorir el creixement econòmic i religiós de la zona. L'edifici fou ampliat i reformar en estil neoclàssic, reflectint la prosperitat del moment.

D'altra banda, l'església de Sant Romà, inicialment consagrada el 1079, adquirí una nova rellevància quan la població es traslladà cap a la costa. L'any 1522 es construí un nou temple, d'estil gòtic català amb elements renaixentistes,

Església de Sant Romà.

que també tenia funcions defensives davant les incursions pirates. Amb el temps, especialment al segle XX, l'edifici es transformà amb elements modernistes, convertint-se en un dels símbols més característics de Lloret.

Pel que fa al castell de Sant Joan, la seva importància estratègica el va convertir en objectiu de diversos atacs al llarg de la seva història. L'any 1285, durant el regnat de Pere el Gran, va patir l'atac de l'armada francesa, i el 1356 fou assaltat per la flota genovesa, quedant greument malmès. Aquests episodis evidencien la vulnerabilitat de la costa catalana en el context de les lluites pel control del Mediterrani.

A partir de la segona meitat del segle XVII, el castell va entrar en una fase de decadència. La seva funció militar es va reduir progressivament, i es mantingué principalment com a punt de vigilància, amb la torre mestra com a element destacat. Aquesta pèrdua d'importància s'inscriu en un context més ampli de transformació de les estructures defensives i del paper dels castells en la societat moderna.

El declivi definitiu del castell es produí a inicis del segle XIX, en el marc dels conflictes navals europeus. L'any 1805, durant la guerra que enfrontà Anglaterra amb Espanya i França i que culminà en la batalla de Trafalgar, l'armada britànica va bombardejar la torre del castell de Sant Joan, deixant-lo pràcticament destruït. Poc abans, el 1802, els habitants de Lloret havien aconseguit, després d'un llarg litigi iniciat el 1790, incorporar el castell i el seu terme al patrimoni reial, posant fi a gairebé vuit segles de domini eclesiàstic.

Durant el segle XIX, el castell va quedar abandonat i en desús, convertint-se en una ruïna. No fou fins al segle XX, concretament l'any 1989, que s'inicià un procés de recuperació i restauració que permeté preservar la torre i posar en valor aquest element patrimonial.

En definitiva, la història de Lloret de Mar i del castell de Sant Joan reflecteix l'evolució d'un territori marcat per les dinàmiques del poder feudal, la importància estratègica de la seva ubicació i la interacció entre autoritat política, religiosa i social. Figures com Sicardis de Montsoriu i institucions com la catedral de Girona van jugar un paper determinant en la configuració d'aquest espai, deixant un llegat que encara avui es pot observar en el patrimoni i el paisatge de la vila. ■

Ermita de Santa Cristina.

Vine i descobreix el Vescomtat de Cabrera

A 19 MUNICIPIS DE 4 COMARQUES

Vescomtat al segle XIV

Vizcondado en el siglo XIV

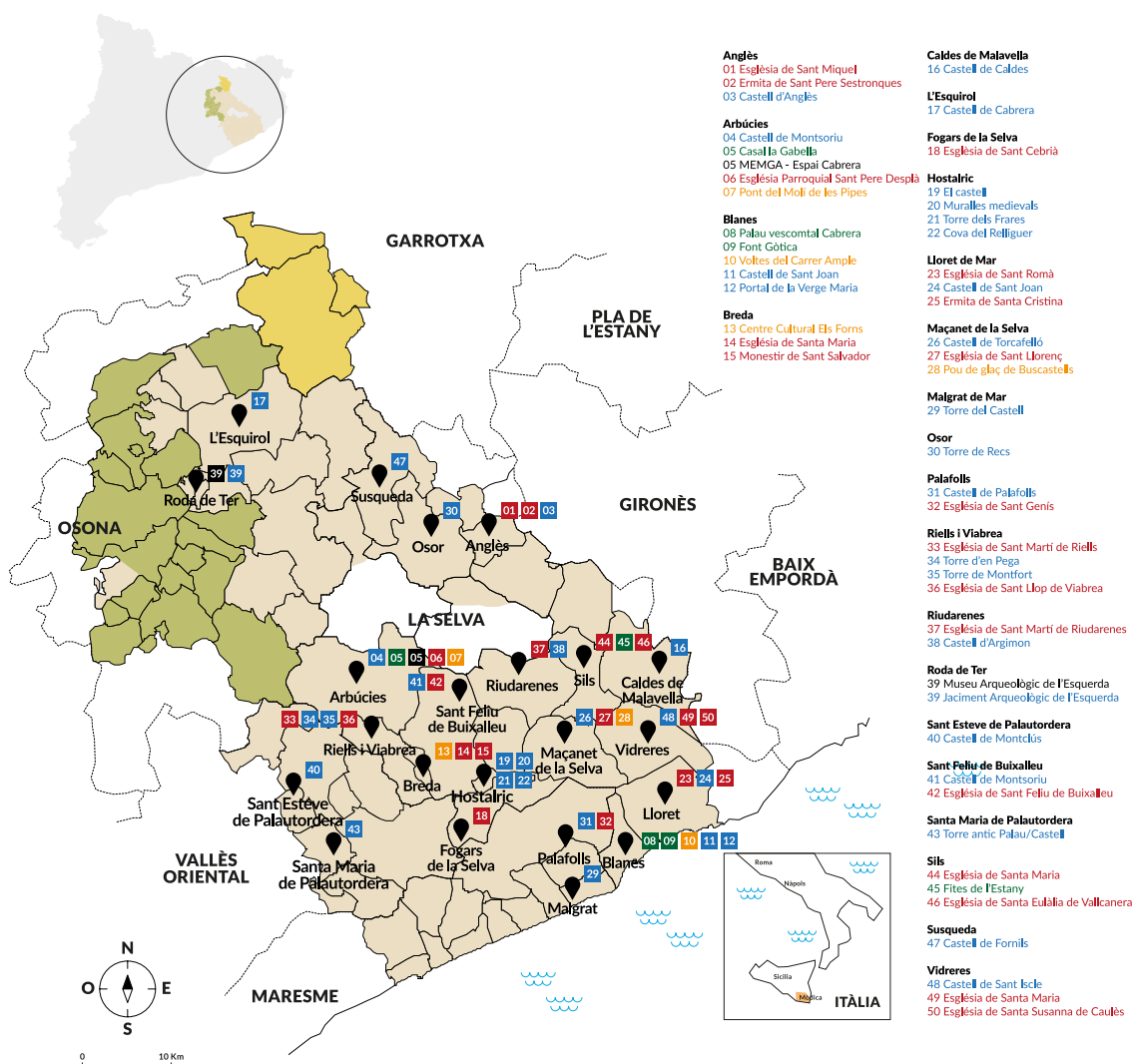
Vice-comté au XIVe siècle

Viscounty in 14th century

- Extensió màxima del vescomtat / Extensión máxima del vizcondado
- Superficie maximale du vice-comté / Maximum reach of the viscounty
- Comtat d'Osona / Condado de Osona
- Comté d'Osona / Countship Osona
- Vescomtat de Bas / Vizcondado de Bas
- Vice-comté de Bas / Viscounty of Bas
- Comtat de Mòdica / Condado de Mòdica
- Comté de Modica / Countship of Modica

RUTES DEL VESCOMTAT

- Guerra i política a l'edat mitjana / Guerra y política en la edad media
- Guerre et politique au moyen-âge / War and politics in the middle ages
- La dimensió espiritual / La dimensión espiritual
- La dimension spirituelle / The spiritual dimension
- El govern d'un territori medieval / El gobierno de un territorio medieval
- Le gouvernement d'un territoire médiéval / Governing a medieval territory
- Preparats per als nous temps / Preparados para los nuevos tiempos
- Préparés pour les nouveaux temps / Ready for the new age
- Descobreix el vescomtat / Descubre el vizcondado
- Découvrez la vicomté / Discover the viscounty

larutadelscabrera.cat

Consell Comarcal
de la Selva

El 7 de juny a Blanes
gaudeix amb
les estores de Corpus

Participa en una tradició local
plena de creativitat

@blanes.costabrava

#blanescostabrava

#blanes

blanescostabrava.cat